

Samrådsredogörelse 1

Planprogram för Målö ängar och Målön Jönköpings kommun

Hur samrådet har bedrivits

Ett programförslag har upprättats för Målö ängar och Målön. Stadsbyggnadsnämnden har informerats i ärendet och beslutat att skicka ut planförslaget på samråd under tiden 2021-05-12 – 2021-07-07. Samrådshandlingarna har skickats till Länsstyrelsen, berörda förvaltningar och myndigheter samt berörda fastighetsägare och boende. Ett allmänt, digitalt samrådsmöte ägde rum 2021-06-09. Handlingarna har funnits tillgängliga i kommunens utställningslokal i Juneporten. Informationen har dessutom funnits tillgänglig på kommunens hemsida.

Inkomna skrivelser

Vid samrådstitidens slut har nedanstående skriftliga synpunkter/ svar inkommit.

1. [REDACTED]	2021-05-07
2. [REDACTED]	2021-05-08
3. [REDACTED]	2021-05-09
4. Jönköping Energi Nät AB	2021-05-17
5. Skanova AB	2021-05-17
6. Räddningstjänsten	2021-05-21
7. [REDACTED]	2021-06-01
8. [REDACTED]	2021-06-04
9. Jönköpings Länstrafik	2021-06-07
10. [REDACTED]	2021-06-09
11. Socialförvaltningen Lokalenheten	2021-06-15
12. Liberalerna	2021-06-17
13. Socialnämnden	2021-06-18
14. [REDACTED]	2021-06-19
15. Vattenfall Eldistribution AB	2021-06-21
16. [REDACTED]	2021-06-22
17. Tekniska nämnden	2021-06-23
18. Äldrenämnden	2021-06-23
19. Kultur- och Fritidsförvaltningen	2021-06-28
20. SMUAB	2021-06-30
21. Lantmäterimyndigheten Jönköpings kommun	2021-06-30
22. Kommunstyrelsen	2021-06-30
23. Länsstyrelsen i Jönköpings län	2021-07-01
24. [REDACTED]	2021-07-01
25. Norrahammars GIS	2021-07-01
26. Svenska kraftnät	2021-07-02
27. [REDACTED] Sverigedemokraterna Jönköping	2021-07-05
28. [REDACTED]	2021-07-05
29. [REDACTED]	2021-07-06
30. Lantbrukarnas riksförbund	2021-07-06
31. [REDACTED]	2021-07-06
32. [REDACTED]	2021-07-07
33. [REDACTED]	2021-07-07
34. [REDACTED]	2021-07-07
35. [REDACTED]	2021-07-07

36.	[REDACTED]	2021-07-07
37.	Sverigedemokraterna Jönköping	2021-07-07
38.	[REDACTED]	2021-07-07
39.	Bilaga till Sverigedemokraternas yttrande 37	2021-07-07
40.	[REDACTED]	2021-07-07
41.	Cykelfrämjandet	2021-07-07
42.	[REDACTED]	2021-07-07
43.	[REDACTED]	2021-07-07
44.	[REDACTED]	2021-07-07
45.	[REDACTED]	2021-07-07
46.	Trafikverket Region Syd	2021-07-07
47.	[REDACTED]	2021-07-07
48.	Prästlönetillgångar (PLT) i Växjö stift	2021-07-07
49.	[REDACTED]	2021-07-08
50.	[REDACTED]	2021-07-08

Inkomna yttranden med kommentarer

Nedan redovisas inkomna yttranden i sin helhet tillsammans med kommunens kommentarer. Även de som inte haft någon erinran eller några synpunkter redovisas.

1

Målön och framförallt Målö ängar är idag en plats för friluftsliv, träning och avkoppling. Det finns fina spår för löpning, promenader och skidåkning på vintern. Målövallen är välbesökt. Hit kommer många, även från centralare delar av Jönköping för att leka, träna hundar mm.

I området finns flera fina grillplatser.

Området är redan "naggat i kanterna" genom bebyggelsen på Gärdet och pågående byggnation ner mot Tahesjön.

LÅT OSS BEHÅLLA DET GRÖNOMRÅDE SOM FINNS KVAR!!!

Kommentarer:

Planprogrammet har utformats översiktligt så att flertalet befintliga naturvärden och vissa stråk och platser för löpning, promenader och grillning ska kunna finnas kvar. Syftet med programsamrådet är just att inhämta synpunkter och idéer från bland annat närboende på vad som kan förbättras i planprogrammet innan det godkänns av stadsbyggnadsnämnden.

I kommande detaljplanearbete kan ytterligare anpassningar och justeringar göras så att de befintliga värden man vill bevara ges rimliga förutsättningar att fungera på längre sikt.

2

Jag vill starkt protestera mot förslaget om att förstöra skogsområdet i Taberg/Norrahammar. Skogen gör området attraktivt och länkar ihop Taberg och Norrahammar på ett sätt som uppmanar till skogsaktiviteter för alla i dalen.

Hur ställer sig kommunen till de närboendes åsikter i ämnet? När sker samrådsmötet kring detta och hur kan invånare delta?

Kommentarer:

Digitalt samrådsmöte hölls 9 juni och deltagare inbjöds att ställa frågor under mötet som också besvarades efter hand. Mötet gick också att se i efterhand, vilket också många gjorde. För övrigt se kommentarer under punkt 1.

3

Vi är inte negativa till att området bebyggs och tycker att det planprogrammet ändå verkar bevara något av skogen och det fina ströv och rekreations område det utgör. Många av oss som bor i området promenerar dagligen i skogen och vår önskan är självklart att så mycket som möjligt bevaras som grönområde och görs tillgängligt för alla, inte bara de som flyttar in på Målö ängar.

Vi vänder oss dock helt emot den bebyggelse som planeras i händelse av att Smedjehov rivs. 170 lägenheter på denna tomt skulle innebära två massiva huskroppar som helt skulle ändra karaktären och känslan av det befintliga området. För att inte tala om den trafik ökning detta skulle innebära, troligen

skulle ytterligare 100 bilar dagligen åka bort och hem på Smedjebergsvägen som är trång, det är mycket skolbarn, moped-trafikanter och epatraktorer, och vägens karaktär gör dessutom att många åker alldeles för fort med tanke på alla kurvor och den dåliga sikten. Vägen är redan hårt trafikerad av bussar och det är svårt att ta sig fram på vintern.

Bebyggs Smedjehov är vår önskan att det då blir ett parhus/ radhusområde. Det passar bättre in i den befintliga bebyggelsen.

Vi tycker också att det är viktigt att man planerar trafiknätet på ett sådant sätt att trafiken från Målö ängar i huvudsak väljer att köra Taberg/Torsviks hållet då Smedjebergsvägen (som tidigare nämnts) inte är en gata lämpad för hög trafik belastning.

Detta är våra synpunkter och vi hoppas de tas i beaktning då beslut fattas.

Kommentarer:

Något beslut att riva Smedjehov har ännu inte fattats. För att verksamheten ska kunna fortgå grävs att en ny anläggning står klar innan rivning kan bli aktuell. Att delområdet ens redovisas i planprogrammet beror på att det finns tankar på att flytta verksamheten. Norra delen av programområdet är den del som idag har närmast till kollektivtrafik och har varit ett avgörande skäl till att en tätare exploatering har föreslagits här. Det är möjligt att nästan samma exploateringsgrad skulle kunna uppnås med lägre och tätare bebyggelse. Den höga slänten i söder och väster gör dock att lägre bebyggelse skulle ges mycket begränsad solbelysning i markplan, varför högre byggnader kan vara lämpligare här.

När det gäller trafiken i norra delen kommer alternativa lösningar att studeras och utvärderas översiktligt efter programsamrådet och när det blir aktuellt med detaljplanläggning. Ett alternativ är att öppna upp för trafik via både Smedjehov och Torparevägen, vilket skulle avlasta vägen via Smedjehov.

4 Jönköping Energi Nät AB

Befintlig infrastruktur ska beaktas och vid behov säkras upp med U-område. Eventuell utbyggnad av elnät kan komma kräva behov av E-område. Placering av E-område bestäms i samråd med Jönköping Energi Nät AB. Eventuell flytt av ledning ska bekostas av byggherre. Jönköping Energi Nät AB ska kontaktas i god tid inför planering av utbyggnadsområdena.

Kommentarer:

Synpunkterna hanteras i kommande detaljplaneskede.

5 Skanova AB

Skanova har inget att erinra mot detaljplanen.

Skanovas teleanläggningar/rättigheter berörs inte/påverkas inte av rubricerat planförslag.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på plankartan. Kontakta <https://www.ledningskollen.se>

Kabelanvisning beställs via <https://www.ledningskollen.se>

För ledningssamordning kontakta Nätcenter för det aktuella området på tfn (vxl): 020 - 50 50 00
Detta beror på att det finns ytliga källådror som vi är oroliga för att de kan komma att grävas av och dräneras bort.

Kommentarer:

Synpunkterna hanteras i kommande detaljplaneskede.

6 Räddningstjänsten

Ingen erinran.

7

Vi invänder oss mot planerna att bebygga den ljusa fina tallskogen "Målö Ängar" som är helt unik. Det är ett det mest nyttjade friluftsområdet i hela Tabergsdalen och används av människor i hela kommunen för rekreation. Man rastar och tränar hundar, promenerar, springer, cyklar, plockar blåbär, lingon och svamp. Vi anser att detta området är en viktig grön lunga mellan Norrahammar, Taberg och Torsvik.

Målövallen nyttjas av många. Det finns ingen liknande yta någonstans i Tabergsdalen som kan användas för spontana aktiviteter som ex brännboll, fotboll, lek, hundträning, grillning mm. Det är ofta barngrupper från förskolor, skolor och kyrkor som är där. Vi är ofta i detta område och vi möter jättemånga som cyklar, springer, promenerar, rastar hundar, plockar bär och svamp. Det är ett perfekt mjukt underlag att springa på vilket det inte är vid eljusspåret på Flahult där man lagt hårt stenunderlag på flera sträckor. Granskogen nordost om det planlagda området är inte alls lika mycket använt. Det är enbart den mörka årstiden som eljusspåret där nyttjas i större utsträckning. Vore det inte bättre att bebygga det området eller hitta något granskogsområde att bygga på?

Kommentarer:

Planprogrammet har utformats översiktligt så att flertalet befintliga naturvärden och vissa stråk och platser för löpning, promenader och grillning ska kunna finnas kvar. Syftet med programsamrådet är just att inhämta synpunkter och idéer från bland annat närboende på vad som kan förbättras i planprogrammet innan det godkänns av stadsbyggnads-nämnden.

I kommande detaljplanearbete kan ytterligare anpassningar och justeringar göras så att de befintliga värden man vill bevara ges rimliga förutsättningar att fungera på längre sikt.

Avseende markområdet med granskog öster om Kyrkogårdsvägen så har beslut tagits av stadsbyggnadsnämnden att ge planbesked för bostäder där inom kyrkans mark. Anpassning ska dock även där göras så motionsspåren kan vara kvar.

Trafiksituationen på Smedjebergsvägen är ansträngd. Bussarna kan knappt mötas i kröken strax ovanför Smedjehovs utfart som ligger illa till. De har även svårt att mötas i kurvan nedanför Smedjehov. Bussarna tvingas ibland upp på trottoaren som för det mesta är sönder körd. Så även nu.

Det finns ingen cykelbana utan bara en smal trottoar. Denna skolväg är redan idag osäker för barn och ungdomar som går, cyklar och åker moped och ska samsas med bussar och bilar. En större bebyggelse vid Smedjehov kommer förvärra trafiksituationen ytterligare vid de tidpunkterna barn tar sej till och

från skolan. Trafiken till ishallen är mer koncentrerad till kvällstid och helger och påverkar inte barnens skolväg.

Kommentarer:

När det gäller trafiken i norra delen kommer alternativa lösningar att studeras och utvärderas översiktligt efter programsamrådet och när det blir aktuellt med detaljplanläggning. Ett alternativ är att öppna upp för trafik via Torparevägen, vilket skulle avlasta vägen via Smedjehov.

Vi reagerar starkt på byggande av flerbostadshus vid Smedjehov som är vår granne. Dels är området vid parkeringen väldigt mörkt pga att det ligger omgivet av höjder på båda sidor så ur den synpunkten lämpar det sig inte för bostäder. Sedan finns det förmodligen fyll med giftig gjutsand och slagg från Norrahammars bruk som lades på de flesta tomter är i området. Vad händer om man börjar gräva i det? Smedjehov gränsar till ett vattendrag med bäckröding som rinner ut i Tabergså. Undrar verkligen om det är ekonomiskt försvarbart att flytta ishallen?? De problem som finns borde väl ändå vara billigare att åtgärda än att bygga nytt? Placeringen är ju bra för barn och ungdomar. Bra placerad mellan skolorna och busshållplats nära.

För vår personliga del så försvinner den viktigaste anledningen till att bo kvar i området. Vi nyttjar tallskogen mycket för rekreation såsom motion bär och svampplockning. Så det skulle vara en stor sorg och förlust om den skogen förstörs. Det går inte att backa bandet. Vi som bosatt oss här har gjort det för att ha nära till skogen, inte för att bo i tätbebyggelse.

Vår enda fria yta som är ut mot gatan och där vi har vår balkong och uteplats skulle få insyn från eventuella flerbostadshus vid Smedjehov. Detta vill vi absolut inte!!

Förmodligen kommer även värdet på vårt hus minska drastiskt om Smedjehov bebyggs med flerbostadshus i mer än ett plan.

Kommentarer:

Något beslut att riva Smedjehov har ännu inte fattats. För att verksamheten ska kunna fortgå krävs att en ny anläggning står klar innan rivning kan bli aktuell. Att delområdet ens redovisas i planprogrammet beror på att det finns tankar på att flytta verksamheten. Norra delen av programområdet är den del som idag har närmast till kollektivtrafik och har varit ett avgörande skäl till att en tätare exploatering har föreslagits här. Det är möjligt att nästan samma exploateringsgrad skulle kunna uppnås med lägre och tätare bebyggelse. Den höga slänten i söder och väster gör dock att lägre bebyggelse skulle ges mycket begränsad solbelysning i markplan, varför högre byggnader kan vara lämpligare här.

8 [REDACTED]

Målö ängar och gård är ett av kommunens viktigaste miljöområden. Svenska Mosskulturföreningen finns dokumenterad redan 1910. (Jönköping Flahult Jum KCAC B9466). Området kallades för Mossfältet eller Flahults försöksgård. På mossfältet betade nötkreatur i tämligen stora inhägningar. Detta stora mossområde, eller sjöbotten under istiden, har lagrat stora mängder växthusgaser som inte ska släppas fria.

Nu är detta område väl använt på många stigar och kontakt med naturen. Dessa stigar används även av rullatorer och skidor på vintern.

Man träffar ofta på vilda djur såsom rådjur, hare och älg. Det finns även räv och grävling. Dessutom på våren alla fåglar t.ex. tranor (sex häckande par), gärdsmysen, sångtrastar, balkanspetten. allt detta i decennier tillbaka. i ett lättillgängligt område gör att tätortsbefolkningen älskar att komma hit för

fågelsång och vackra vyer.

Även sällsynta växter finns på vissa områden och en inventering utfördes av en mansperson 2020.

Vem som var uppdragsgivare framgick inte under vårt samspråk, men området öster om bäcken ingick ej i uppdraget. (Skyddat naturområde uppfattades)

Det vatten som kommer från Målön och Tahe via den bäck som slutligen via kulvertar hamnar i Tabergsån innehåller ett solitärt fiskbestånd vilket meddelades till Länsstyrelsen för framtida skydd 2019.

Detta är bara en liten del av den upplevelse som finns i området och undertecknad hoppas att de personer som förstår och begriper att vi alla lever i en symbios på denna planet! Har själv arbetat med miljö i 40 år så jag har det i blodet.

En skola i ett skogsområde är mycket bra för barnen! Obs inte i ett kalhygge för där finns inte skogens viktiga kemi.

Kommentarer:

Delar av den befintliga mossmarken föreslås i planprogrammet att lämnas orörd, eller restaureras genom igenläggning av diken, främst i västra delen (Målö ängar). Dikning av torvmarker leder till en ökad förlust av kol (som koldioxid eller löst organiskt kol), ökade flöden av lustgas och minskade flöden av metangas. Läggs diken igen sker det omvända. Genom att återskapa våtmark minskar utsläppet av växthusgaser totalt sett då minskningen av koldioxid och lustgas blir större än ökningen av utsläpp av metangas.

Om odling av mossmarkerna upphör och dessa restaureras minskar läckage av näringsämnen till vattendragen nedströms och den biologiska mångfalden ökar.

Tillgängligheten till mossmarkerna inom Målö ängar föreslås förbättras genom just åtgärder som underlättar för just rullstol.

Planprogrammet har utformats översiktligt så att flertalet befintliga naturvärden och vissa stråk och platser för löpning, promenader och grillning ska kunna finnas kvar. Syftet med programsamrådet är just att inhämta synpunkter och idéer från bland annat närboende på vad som kan förbättras i planprogrammet innan det godkänns av stadsbyggnads-nämnden.

I kommande detaljplanearbete kan ytterligare anpassningar och justeringar göras så att de befintliga värden man vill bevara ges rimliga förutsättningar att fungera på längre sikt.

9 Jönköpings Länstrafik

Viss förändring av kollektivtrafiknätet sker på området från juni 2021 som gör att beskriven trafik i handlingarna inte riktigt är gällande. Vi är positiva till de förslag som skapar flera genomgående vägar i området. Exempelvis kopplingar mellan Tahevägen och Möbelvägen samt Granarp. Detta möjliggör framtida möjligheter att skapa ett hållbart linjenät där fordon inte behöver "åka in och vända" för att nå arbetsplatser utan att man istället skapar genomkörbara och välplanerade stråk som tillgängliggör området. Detta öppnar upp för ytterligare frågor såsom hållplatslägen och placeringar av dem, både inom och utanför planområdet för funktionen av kollektivtrafiken som helhet i området.

Vi är därför öppna i nästa skede när mer detaljer om vägnätet klarnat för en dialog om hur en eventuell trafikering av kollektivtrafik igenom området skulle kunna se ut och vidare angående detaljer om utformning av infrastrukturen kopplat till kollektivtrafiken eller om förberedelser inför den

skall planeras.

Generellt ser vi också med fördel om hållbara resor kan ges grundläggande förutsättningar på industriområden såsom tankar kring personal/kundingångar så att man tar hänsyn till att minimera gångavstånden så att de om möjligt kan placeras i närhet till ingångar till tomtfastigheter, anslutande vägar eller eventuella hållplatslägen då dessa resenärer är mer beroende av dessa faktorer än exempelvis bilburna resenärer.

Möjlighet till bra cykelparkering intill närmsta hållplats skulle också kunna ge mervärde och överbrygga längre gångavstånd till arbetsplatser.

Kommentarer:

Kopplingen mellan Tahevägen och Möbelvägen via ny bro över järnvägen är ett långsiktigt mål som öppnar för bättre kollektivtrafik, men också genare cykelpendling tillsammans med andra åtgärder för cykeltrafiken. Stadsbyggnadskontoret ser fram emot en dialog kring hur linjenätet bör utformas och kommande detaljplaner underlätta för kollektivtrafikresande och cykelpendling.

10

Som ägare till Tahe Gård får jag härmed inkomma med följande samrådsyttrande:

Jag äger marken på område 15 och har avtalat med en större exploatör om en etablering av logistikverksamhet på marken. Etableringen kommer att ge i storleksordningen 200-300 arbetstillfällen. I huvudsak s.k. instegsjobb.

För att kunna möjliggöra etableringen måste markområdet utökas på så sätt som anges i bilaga 1.

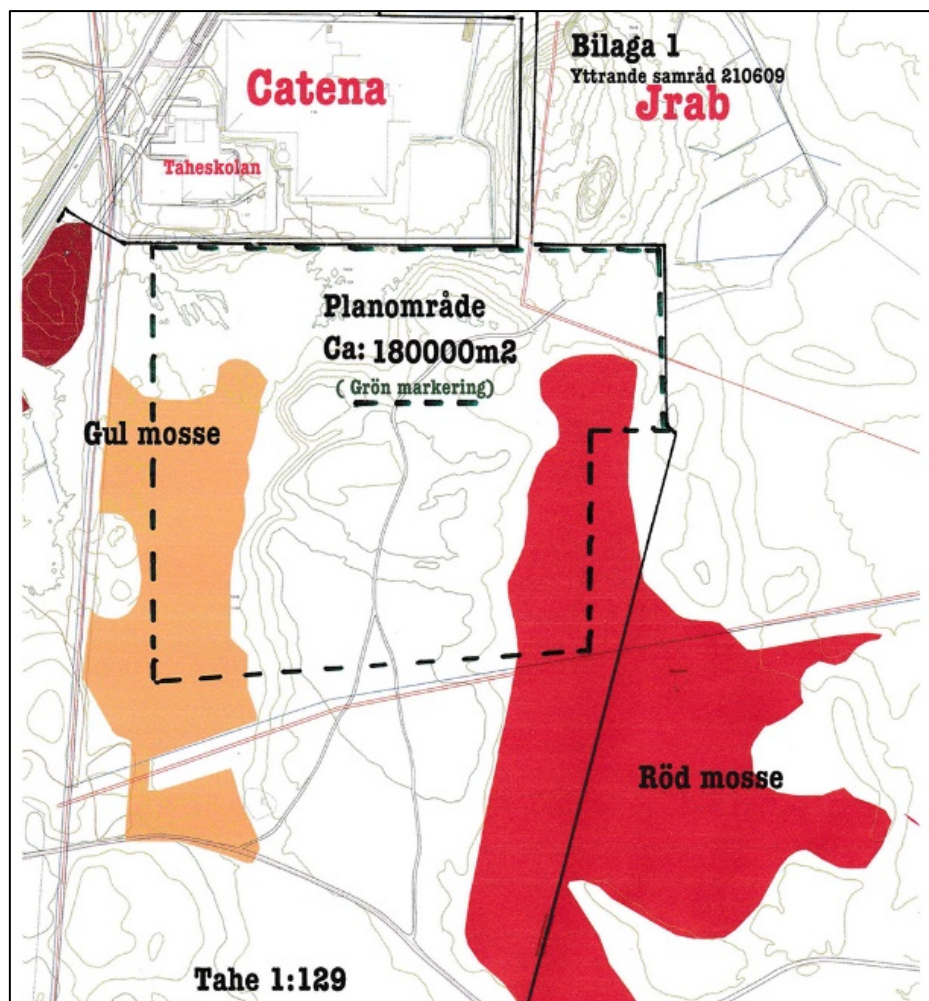
I planprogrammet har anförts att det föreligger två mossar i anslutning till planområdet, den s.k. "gula-mossen" och den s.k. "röda mossen". I väster, var den "gula-mossen" är belägen föreligger låga naturvärden. Anledningen härtill är att mossen är mycket torr.

I öster, var den "röda-mossen" är belägen är det min inställning att låga naturvärden föreligger. Därtill har såväl den gula som den röda mossen bedömts geotekniskt och det har i samband därmed visat sig att båda mossarna är fullt byggbara.

I mitt förslag till planområde har jag, på ett varsamt sätt, placerat planområdet så att endast viss del av mossarna används för exploatering. Genom denna varsamma exploateringen behålls mossarna i huvudsak och endast en mindre del tas i anspråk. Detta får vägas mot det större antalet arbetstillfällen som logistiketableringen kommer att innebära.

Noteras bör att planområdet inte används som rekreationsområde för friluftslivet. Rekreation och friluftsliv sker vid Tahesjön vilken är belägen en bra bit från planområdet.

Jag yrkar således att område 15 utökas i enlighet med bilaga 1.

Kommentarer:

Det är inte främst för friluftslivets behov som område 15 begränsats till den utbredning som kan utläsas i planprogrammet. Naturvärdena har av stadsbyggnadskontoret bedömts höga såväl öster som väster om delområdet, varför dessa delar inte bör exploateras. Dessutom skulle ett bortschaktande av torven innebära ökade utsläpp av växthusgaser.

Andra delar av Målön som föreslagits som ny kvartersmark kan också komma att uteslutas, dock inte främst på grund av naturvärden.

Delområde 15 justeras så att området utökas mot väster och något mot söder, samt ett avstånd på 15 meter hålls mot mossen i öster. Se reviderad programkarta daterad 220112.

11 Socialförvaltningen Lokalenheten

Individ- och familjeomsorgsnämnden ser positivt på ett tillskott av bostäder med blandade upplåtelseformer i området.

Liberalerna i Jönköpings kommun lämnar härmed sina synpunkter på förslaget till planprogram för Målö ängar och Mälön. Det finns en del saker som bör justeras till, respektive belysas bättre vid den fortsatta beredningen av programmet!

Det är utmärkt att det i planprogrammet finns en historisk beskrivning om Flahults försöksgård och alla de olika odlingsförsök på mossmarker, som har gjorts genom åren. Därför är viktigt att bevara gården och miljön runt försöksgården.

Den nämns en del om fyndigheter av bl.a. kolningsgropar. I Tabergsområdet fanns också härdgropar med rester av ugnar för framställning av osmundjärn. I området fanns/finns tillgång till myrmalm och också den värdefulla, men svårsmälta malmen från Taberg.

Sammanfattning

Gång- och cykelstråket bör vara helt skilt från Kyrkogårdsgatan med stenmur, gärdesgård, buskage etc. Fotgängare och cyklister behöver skilda stråk och cyklisterna skilda stråk för respektive körriktning.

Det är väsentligt att planera den nya skoltomten så att det finns expansionsutrymmen för framtida behov, exempelvis en idrottshall eller fler skolbyggnader.

Det behöver i detta planeringsskede avsättas en speciell tomt för ett vård- och omsorgsboende. Tomten behöver anpassas utifrån verksamhetens behov och byggnadens gestaltning. Det är helt olämpligt att ha ett sådant boende i ett flerfamiljshus. Kraven är väsensskilda.

Det behövs ett gruppboende, gärna inom område 1 och senare ett särskilt boende inom område 2 eller 7.

Motionsslingor och frekventerade strövområden bör bevaras så långt möjligt.

Medborgardialog

Har det skett någon medborgardialog? Det framgår inte. Liberalerna anser att det arbetssättet skall tillämpas vid framtagning av planprogram och detaljplaner.

Kommentarer:

Detaljer i trafikstråkens dimensionering och utformning får studeras vidare i kommande detaljplaner. Att tydligt dela på gående och cyklister är dock en viktig princip som bör följas även i andra områden med större flöden.

Skoltomtens dimensionering sker i dialog med utbildningsförvaltningen. Tomtens storlek förutsätts inkludera eventuella framtida utbyggnadsbehov.

Något beslut om att flytta Smedjehov är inte fattat. Platsen föreslås i det fall en flytt realiseras att vara lämplig för antingen flerbostadshus eller vård- och omsorgsboende. Inte en kombination.

Ur plansynpunkt görs inte skillnad på vård- och omsorgsboende, gruppboende eller andra former av boende varför gruppboende kan placeras där så bedöms lämpligt. Dock inte i samma byggnad.

Målö ängar har i planprogrammet utformats delvis i syfte att bevara den befintliga motionsslingan samt Mälövallen. Genom uppdelning av kvartersmarken skapas också nya kopplingar inom naturmark där nya stigar

troligen kommer uppstå förutom där gång- och cykelvägar anläggs.

Digitalt samrådsmöte, annons i JP, information på hemsidan, i sociala medier och i utställningshallen är medborgardialoger som har genomförts.

Däremot har inte utförts andra alternativa medborgardialoger typ öppet hus, enkäter eller workshops. Corona begränsar möjligheterna till dialoger där människor möts. Stadsbyggnadskontoret bedömer att de medborgardialoger som har utförts är tillräckliga

Målö ängar

Kommunfullmäktige beslutade år 2017 att kommunens skall hitta områden för villor på skogsmark. I förslaget till planprogram noteras att Målö ängar är en del av detta uppdrag.

Planförslaget skall möjliggöra utbyggnad av bostäder och en ny tre-parallellig skola F-6 skola.

I samband med ärendet Wilhelmsrogården underströk Stadskontoret vikten av att planering för särskilda boenden inarbetas tidigt i planarbetet. På det sättet kan ramlokalprogrammet uppfyllas.

Längs Tahevägens västra sida föreslås verksamheter, som inte är störande. All byggnation skall anpassas till områdets förutsättningar som naturvärden, friluftsliv m.m.

Det noteras att det eventuellt tillkommer en förskola.

Genom området skall en huvudgata, Kyrkogårdsvägen, dras med gång- och cykelstråk som via lokalgator kommer att anslutas till Hällstorp svägens GC-stråk. På huvudgatan skall det finnas kollektivtrafik.

Kommentarer:

Huvudgatan genom Målö ängar har ännu inget namn och det finns inga beslut om genomgående kollektivtrafik, även om det hade varit önskvärt. Jönköpings Länstrafik kommer troligen se över linjenätet i ett större område efter hand som Målö ängar och Målön planläggs och byggs ut.

Liberalerna har inga ändringsförslag beträffande område 1, 3, 4, 5 och 6.

Inom område 2 föreslås flerbostadshus på var sin sida av huvudgatan och längre ifrån Kyrkogårdsvägen radhus, parhus, kedjehus och gruppbyggda villor. En förskola skulle kunna placeras här.

Liberalerna anser att intill förskolan, alternativt intill föreslagen skola, bör en tomt avsättas för ett särskilt boende. Notera att det är olämpligt att inhysa ett särskilt boende i flerfamiljshus! För detta fordras en särskilt anpassad låg byggnad med lämpliga grön- eller naturomgivningar. Därigenom kan de boende lättare komma ut på en större grön yta, helst en natueryta. Den bör vara så utformad att personer inte förvillar bort sig eller störs av trafikbuller m.m.

Kommentarer:

Något beslut om en ny förskola är inte fattat varför någon exakt placering inte har utpekats i planprogrammet. Därför har endast en ungefärlig placering antytts och skulle, om den genomförs, ersätta ett antal bostäder. En gruppboende eller vård och omsorgsboende kan placeras på flera platser där planprogrammet anger bostäder.

Inom område 7 föreslås den nya skolan att byggas.

Liberalerna påpekar nödvändigheten att skoltomten planeras så att det finns expansionsmöjligheter för skolan. Det kan ju behövas fler skolbyggnader i en framtid. Jämför planeringen inför byggnationen av Ölmstads skola!

Liberalerna anser vidare att intill skoltomten finns ett annat, kanske bättre

alternativ, för en tomt för ett vård- och omsorgsboende. Tomten behöver anpassas utifrån verksamhetens behov och byggnadens gestaltning, Det är olämpligt att ha ett sådant boende i ett flerbostadshus. Kraven är väsensskilda.

Inom område 8 och 9, dvs. längs Tahevägen föreslås verksamheter som inte är störande, möjligen några bostäder i den västra delen.

Liberalerna anser att villor eller radhus bör inplaneras inom den västra delen av delområde 8. Ytan för verksamheter bör krympas ned här. Rätt placerade verksamhetsbyggnader kan avskärma buller från industrier inom Målön samt trafikbuller från Tahevägen.

Kommentarer:

Avsikten är inte att ett eventuellt vård- och omsorgsboende ska inrymmas i ett flerbostadshus. Lämplig placering och utformning får ske i dialog med Socialförvaltningen och Tekniska kontorets fastighetsavdelning.

Programmet har reviderats så att bostäder nu föreslås i västra delen av område 8.. Exakt gräns mellan bostäder och verksamheter, såväl som befintlig industri behöver studeras i kommande detaljplanearbete.

Den nya huvudgatan är en förlängning av Kyrkogårdsvägen som ansluts till Tahevägen i söder. Längs gatans västra sida föreslås en gångbana. På gatans östra sida föreslås ett gång- och cykelstråk skilt från gatan med träd.

Liberalerna anser att fotgängare bör ha sitt eget stråk. Cykelbanan bör ha var sitt stråk för respektive köriktning. Helst borde GC-stråken inte gå längs huvudgatan utan inne bland bebyggelsen. Kommer GC-stråk gå längs Kyrkogårdsgatan bör gata och GC-stråken vara skilda åt med t.ex. stenmurar, gärdesgårdar, buskage och inte enbart träd.

Kyrkogårdsgatans GC-stråk behöver en säker anslutning, dels ned mot Norrahammars centrum, dels ned mot Slättensskolan i norr. Dessutom behövs en anslutning till Hällstorpavägens GC-stråk i norr. Går det inte att anordna ett GC-stråk här, bör cykelgator införas istället.

Kommentarer:

Huvudgatan genom Målö ängar har ännu inget namn. Detaljer i trafikstråkens dimensionering och utformning får studeras vidare i kommande detaljplaner. Att tydligt dela på gående och cyklister är dock en viktig princip som bör följas även i andra områden med större flöden.

Naturområden och parkmark.

Liberalerna anser att utdikade mossmarker bör så långt möjligt återställas till våtmarker, eftersom dränerade mossmarker avger växthusgaser av olika slag. Genom de åtgärderna kan tidigare flora och fauna återskapas.

Så långt möjligt bör smält- och regnvatten från tak och täta hårdgjorda ytor infiltreras inom området.

Det är väsentligt att bevara källflöden inom området! Dessa flöden är väsentliga som temperatursänkor. Rätt hanterat bidrar dessa till att sänka vattentemperaturerna i Tabergsån sommartid.

Målö ängar används flitigt som strövområde och för friluftsliv. Motionsslingor bör bevaras och det rörliga friluftslivet uppmuntras.

Målön

Det finns inom området utdikade mossmarker som inte kommer att exploateras.

Liberalerna anser att dessa mossmarker bör så långt möjligt återställas till våtmarker. Därigenom kan tidigare flora och fauna återskapas. Jämför hur man i Danmark lyckats förändra de tidigare mossåkrarna vid Vilde Mosse till mycket värdefulla våtmarker!

Kommentarer:

Delar av den befintliga mossmarken föreslås i planprogrammet att lämnas orörd, eller restaureras genom igenläggning av diken, främst i västra delen (Målö ängar). Dikning av torvmarker leder till en ökad förlust av kol (som koldioxid eller löst organiskt kol), ökade flöden av lustgas och minskade flöden av metangas. Läggs diken igen sker det omvända. Genom att återskapa våtmark minskar utsläppet av växthusgaser totalt sett då minskningen av koldioxid och lustgas blir större än ökningen av utsläpp av metangas.

Om odling av mossmarkerna upphör och dessa restaureras minskar läckage av näringsämnen till vattendragen nedströms och den biologiska mångfalden ökar.

Planprogrammet har utformats översiktligt så att flertalet befintliga naturvärden och vissa stråk och platser för löpning, promenader och grillning ska kunna finnas kvar inom Målö ängar.

I kommande detaljplanearbete kan ytterligare anpassningar och justeringar göras så att de befintliga värden man vill bevara ges rimliga förutsättningar att fungera på längre sikt.

Liberalerna har inga ändringsförslag beträffande område Målöns olika delområden, utom område 10 och 8.

Område 10

Här finns kulturhistoriska värden med koppling till mosskulturverksamheten vid Flahult. Liberalerna anser att kärnan inom område 10 bör bevaras med tanke på de kulturhistoriska värdena.

Område 18. Den befintliga järnvägen från Vaggeryd går till Målön och den där befintliga kombiterminalen och IKEA m.fl.

Liberalerna anser att det vore utmärkt om denna kombiterminal byggs ut så att omlastning kan ske här mellan järnvägstransporter och vägtransporter. Dessutom bör industrispår byggas till vissa verksamheter inom området, inte avskaffa industrispår. Företaget Nobia har ju informerat om att de vill ha ett industrispår.

Det är inte lämpligt med trucktransporter för verksamheter som har mycket ankommande och avgående gods. Det kräver då extra omlastningar. Därtill kan det här etableras verksamheter som hanterar mycket tungt gods.

Liberalerna anser att åtgärder behöver vidtas rörande den tunga trafiken genom Taberg och Månsarp. Det är ju tung långtradartrafik från bl.a. Halmstadstrakten till hela verksamhetsområdet Stigamo, Torsvik och Målön som går via Bondstorpsvägen och de centrala delarna av Taberg och Månsarp. Denna trafik orsakar risker och buller samt vibrationer för boende i samhällena.

Alternativa väglösningar bör diskuteras med Trafikverket. Ett alternativ är att bygga en ny väg längs industrijärnvägen från Målön till Porteshult och därifrån till Bondstorpsvägen söder om Månsarp.

Kommentarer:

Det pågår planering för en elektrifiering av befintlig järnväg Vaggeryd-Byarum-Månsarp-Målön samt ny elektrifierad järnväg Byarum-Tenhult. Befintlig kombiterminal ligger öster om Möbelvägen och är förmodligen svår att utöka eftersom det saknas expansionsytor. Fastigheten är inte heller i kommunens ägo och arrendeavtalet löper ut inom en snar framtid.

Den planerade nya kombiterminalen i Målöns nordöstra del förutsätter att den kommer att användas för just omlastning av gods mellan järnväg och väg. Därför kommer vissa transporter att ske mellan terminalen och de

verksamheter som sänder eller tar emot gods inom Logpoint/Torsvik. Kunder med stora godsflöden kan sannolikt försörjas med hela tågsätt som anländer till och avgår från respektive fastighet.

13 Socialnämnden

Socialnämnden har påtalat behov av tomt för byggnation av en gruppbostad för funktionshinderomsorgen inom planområdet. Tomten ska anpassas utifrån verksamhetens behov och byggnadens gestaltning. Socialnämnden ser positivt på ett tillskott av bostäder med blandade upplåtelseformer i området.

Kommentarer:

En gruppbostad kan placeras på flera platser inom Målö ängar och har därför inte utpekats specifikt i planprogrammet. Ur plansynpunkt görs inte skillnad på olika typer av boendeformer. En lämplig tomt får placeras och dimensioneras i dialog med Socialförvaltningen och Tekniska kontorets fastighetsavdelning i kommande detaljplaneskede. Justeringar av byggnadens utseende kan dock behöva göras utifrån områdets specifika förutsättningar.

14

Under samrådsmötet sades att man lämnar ca 50% skogsmark i området orörd. Den skogen som lämnas är den som inte används för rekreation. Mörk granskog och sumpmark lämnas.

Sanningen är den att detta fina område som älskas av oss som bor i Norrahammar och Taberg kommer att skövlas och bebyggas.

Målövallens funktion kommer också att försvinna och bli en förlängd skolgård.

Personligen går eller springer vi flera gånger i veckan här och på hösten plockar vi blåbär och svamp.

Vi förstår att människor behöver någonstans att bo men man kanske inte behöver bygga ihop hela dalen utan att lämna rekreationsområden emellan.

Detta område används av många. Ska vi som bor här sluta att motionera eller ta bilen för att komma till skogen?

Hoppas att vi bor i ett demokratiskt samhälle och att ni lyssnar på oss som bor i området.

Det finns ju jättestora skogsområden nära Torsvik som borde kunna exploateras för bostäder som idag inte nyttjas för rekreation.

Om detta med samråd betyder något och inte är ett spel för gallerierna så hoppas vi att ni inte kör över oss som bor här.

Antar att ni som planerat detta inte själva bor i området och vet hur omtyckt detta rekreationsområde är.

Kommentarer:

De delar som lämnas orörda i Målö ängar sammanfaller i stort sett med de högsta naturvärdena. Av dessa är flertalet kopplade till just de gamla mossmarkerna. Vissa andra delar har utelämnats i syfte att bibehålla den befintliga motionsslingan, Målövallen samt ett par gröna länkar mellan skogspartierna.

Målövallens framtida utformning får studeras vidare, men tanken är att bevara hela eller delar av skogsbrynet, berghällen och grillplatsen så platsen kan fortsätta vara en träffpunkt i området.

De skogsområden som ligger nära Torsvik och som bedömts lämpliga för utbyggnad inom överskådlig tid finns redan med som bostadsområden eller

verksamhets/ industriområden i gällande översiktsplan från 2016 eller i förslaget till ny utbyggnadsstrateg. Detta gäller även Målö ängar.

Trafiken vid Torsvik (macken) kommer bli värre. Där är det redan idag trångt när persontrafiken blandas med tung trafik, särskilt vid skiftbyten-/rusningstrafik. Varför ska den tunga trafiken från Torsvik använda samma trafikplats som persontrafiken från Flahult och Taberg? I många städer planerar man industriområden så att den tunga trafiken har särskilda in/utfarter och inte blandas med bussar och persontrafik till och från bostäder.

Trafiken vid Smedjehov kommer att öka. Branta backar och skarpa kurvor där det redan idag är trångt och en osäker skolväg för barn och ungdomar. Det finns inte heller plats för en cykelbana här.

Som ni förstår finns det ett starkt motstånd mot byggnation på Målö ängar. Vi hoppas att ni kan finna alternativa lösningar.

Kommentarer:

Avseende trafiken så är tanken att genom byggande av en ny och större kombiterminal bidra till just överflyttning av gods från väg till järnväg.

Utbyggnad av bostäder inom cykelavstånd till Torsvik innebär också att fler kan cykelpendla till sin arbetsplats.

Planprogrammet har vidare utformats just i syfte att inte belasta Tahevägen mer än nödvändigt i dess sydvästra del där bostäder finns och planeras. Istället leds den tunga trafiken mot nordost och på längre sikt via den planerade nya matargatan genom Målön över järnvägen och ner mot trafikplats Hyltena. Detta bedöms avlasta trafikplats Torsvik till en viss del även om fler bostäder och verksamheter naturligtvis ofrånkomligt innebär ökad trafik. Eventuella åtgärder i trafikplats Torsvik kommer att diskuteras vidare med Trafikverket.

Trafiklösningen vid Smedjehov får studeras vidare under kommande detaljplanläggning i denna del. Avsikten är att åstadkomma en säker skolväg mellan Gärdet/Målö ängar och Stenslätten/Flahultskolan. Eventuellt kan en ny gång- och cykelväg komma att anläggas i det mindre branta området öster om nuvarande bebyggelse i Stenslätten.

Troligen kommer planläggning av Målö ängar att påbörjas i södra delen, inklusive den nya skolan.

15 Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall Eldistribution (Vattenfall) har tagit del av planprogram för Målö ängar och Målön. Vattenfall lämnar följande yttrande.

Vattenfall har inga anläggningar inom området och har därmed inget att erinra.

16 [REDACTED]

Jag är en av dem som var med på mötet den 9 juni och som väntat så blev jag (vi här hemma) mycket ledsna och besvikna.

Den skogen väster om vägen till Taberg/ner till Smedjehov betyder så otroligt mycket för många av oss som bor i Norrahammar och Taberg (och säkert för fler än så).

Det är en alldeles speciell skog som ger så otroligt mycket värde i våra liv med aktivitet, rörelse, rekreation och välmående. Inte bara för att det är en exceptionellt vacker och välskött skog utan också för att den ligger så till att många kan utnyttja den utan att behöva göra för stora uppoffringar med att ta bilen till skogen.

Den rikedom som den dessutom ger med alla lingon och blåbär som mognar framåt sensommaren är bara en del i varför vi ska göra allt som går för att få bibehålla denna skatt.

Vet inte om det går att K-märka skog för i så fall borde den vara skyddad mot bebyggelse och destruktions.

Jag har hela min mobil full med totalt underbara bilder ifrån våra dagliga promenader uti denna skog. Magiskt vackra bilder som jag önskar att alla kunde få ta del av.

I den skogen gick jag när både min son och min mamma låg för döden år 2017. Jag bidrog nog en hel del till växtligheten genom mina tårar som föll där och då.

Jag är mycket ute och vandrar då jag har hund och jag kan på rak arm utan någon som helst tvekan säga att jag aldrig någonsin gått i en sådan skog som denna. Alltid vindstilla, sol som ofta strimmar ner emellan de glest kvarvarande träden och detta otroliga lugn som infinner sig när man motionerar där. Man träffar på rävgryt med ungar, älg och rådjur samt en och annan kvarvarande trana som inte riktigt orkat ta sig till Hornborgasjön. De bosätter sig på ängarna som finns emellan de olika delarna i skogen och bildar där sin egen lilla familj nära bebyggelsen. Underbart vackert att höra deras läte som ekar över skogen.

Jag hoppas verkligen att aldrig denna skog kommer att skövlas och bebyggas som det nu är tänkt. Jag hoppas verkligen att man inte bara tänker på ekonomi och praktiskt tänkande. Jag hoppas verkligen att mina barnbarn och barnbarnsbarn få uppleva samma som jag fått genom att få tillgång till denna skog som man aldrig någonsin kommer att kunna "återskapa" genom att lämna små plättar kvar.

Besviksen men ändå hoppfull Norrahammarsbo sedan snart 56 år tillbaka/
Susanne Svensk

(Hade man kunnat så hade jag skickat med ett större antal bilder på denna fantastiska plats här på jorden men jag rekommenderar stort att man tar med sig en korg med fika och tar på sig ett par bra skor och upplever denna skog med alla sinnen såsom vi Norrahammarsbor gör).

Kommentarer:

Kommunfullmäktige beslutade genom att anta gällande översiktsplan 2016 att Målö ängar skulle på sikt planläggas för bostäder, och till en viss del verksamheter längs Tahevägen. För Målön beslutades i samma översiktsplan att större delen skulle på sikt planläggas för industri. En mer detaljerad avgränsning av naturmark och kvartersmark prövas däremot genom att detta planprogram tas fram, samt i kommande detaljplanearbete.

Planprogrammet har utformats översiktligt så att flertalet befintliga naturvärden och vissa stråk och platser för löpning, promenader och grillning ska kunna finnas kvar. Syftet med programsamrådet är just att inhämta synpunkter och idéer från bland annat närboende på vad som kan förbättras i planprogrammet innan det godkänns av stadsbyggnadsnämnden.

I kommande detaljplanearbete kan ytterligare anpassningar och justeringar göras så att de befintliga värden man vill bevara ges rimliga förutsättningar att fungera på längre sikt.

17 Tekniska nämnden

Inom planprogrammet är det av största vikt att ytor för dagvattenhantering avsätts då området nedströms inte får tillföras mer dagvatten, vare sig vid normala regn eller skyfall/höga flöden.

I övrigt hänvisas till planprogramhandlingarna och tekniska kontoret har inga ytterligare synpunkter på upprättat förslag till Planprogram för Målö ängar och Målön. I arbetet med framtagande av planprogrammet har personal från tekniska kontorets avdelningar medverkat och synpunkter har arbetats in i det förslag som nu är på samråd.

Kommentarer:

Ytor för dagvattenhantering har avsatts i enlighet med rekommendationer i den översiktliga dagvattenutredningen samt rekommendationer från Tekniska kontorets va-avdelning och kommunens dagvattensamordnare. Mer detaljerad utformning av anläggningarna får göras i kommande detaljplanearbete.

18 Äldrenämnden

Äldrenämnden bedömer att det finns behov av att utreda möjlig tomt för byggnation av vård och omsorgsboende inom planområdet. Tomten ska anpassas utifrån verksamhetens behov och byggnadens gestaltning.

Äldrenämnden ser positivt på ett tillskott av bostäder med blandade boendeformer.

Kommentarer:

Planprogrammet föreslår en placering vid Smedjehov förutsatt att beslut tas om en flytt av nuvarande verksamhet till annan plats. Stadsbyggnadskontoret kommer i kommande planarbete att föra en dialog med Socialförvaltningen och Tekniska kontorets fastighetsavdelning avseende placering, ytbehov och gestaltning av ett kommande vård- och omsorgsboende. Justeringar av byggnadens utseende kan dock behöva göras utifrån områdets specifika förutsättningar.

19 Kultur- och Fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde påverkas i planprogrammet fram för allt genom friluftslivet och möjligheterna till motion i området.

Friluftsliv och motion utövas främst inom skogspartierna inom Målö ängar. En förutsättning i områdets disposition har varit att befintliga motionsspår ska kunna ligga kvar med mindre justeringar. Även Målövallen centralt i området har uteslutits från exploatering och kan istället fortsätta fungera som den mötesplats den redan är. Dock kommer en exploatering oundvikligen innebära en stor påverkan på områdets värde för friluftsliv och motion. Det är därför viktigt att gränzonerna mellan motionsspåren och bebyggelsen utformas på ett lämpligt sätt.

Östra delen av programområdet utnyttjas endast i begränsad omfattning för friluftsliv eftersom dessa delar utgörs av pågående industriverksamhet och svårtillgänglig mossmark. Däremot kan grusvägen i söder komma att öka i betydelse om det i framtiden kommer att vara möjligt att passera över järnvägen.

Kultur- och fritidsnämnden ber Stadsbyggnadsnämnden att i så stor mån som möjligt ta i beaktande och minimera de skadliga verkningarna som

planförslaget har på områdets friluftsliv och motion.

Kultur- och fritidsnämnden påminner om vikten av att offentliga miljöer i samband med bostadsproduktion också tillgodoser möjligheter till goda livsvillkor. Miljöer som möjliggör möten mellan människor, som gemensamhetsytor utomhus och föreningslokaler är lika viktiga. Dessutom bör alla offentliga miljöer ha konstnärliga inslag som berikar vardagslivet för de boende.

Kommentarer:

Planprogrammet har utformats översiktligt så att flertalet befintliga naturvärden och vissa stråk och platser för löpning, promenader och grillning ska kunna finnas kvar. Syftet med programsamrådet är just att inhämta synpunkter och idéer från bland annat närboende på vad som kan förbättras i planprogrammet innan det godkänns av stadsbyggnadsnämnden.

I kommande detaljplanearbete kan ytterligare anpassningar och justeringar göras så att de befintliga värden man vill bevara ges rimliga förutsättningar att fungera på längre sikt.

20 SMUAB

SMUAB upplever att förslaget till rubricerat planprogram är väl genomarbetat och gör det möjligt att fortsätta att förbereda industrimark för en fortsatt utbyggnad av LogPoint South Sweden. Vi har några mindre synpunkter på planprogrammet avseende Målö verksamhetsområde som redovisas nedan.

Områdena 10, 11 och 12 är avsedda för "icke störande verksamhet" för att möjliggöra att befintliga bostäder i område 10 skall kunna finnas kvar, vilket vi tycker är rimligt.

Men vi tycker att texten kunde kompletteras med att om det i framtiden visar sig att bostäderna försvinner så finns det inga andra skäl till att ha denna begränsning, utan då borde dessa områden kunna blåmarkeras (J).

Begränsningen av område 15 till icke störande verksamhet borde också vara kopplat till det tidsbegränsade bygglov för skola. Efter att skolan avvecklats borde området kunna vara blått.

Markerad naturmark (grön) i område 10 borde kunna begränsas till den del som idag ägs av Jönköpings kommun.

Vi stödjer tanken på att ha någon typ av plats för att bevara minnet av försöksverksamheten men att den kan begränsas till en mindre yta till ca. 1-2 000 m² inom område 10.

Kommentarer:

Eventuellt kan försöksgårdens kärna i område 10 komma att bevaras som ett kulturresevat med information om den tidigare verksamheten. Avgränsningen av ett eventuellt kulturresevat får studeras närmare i kommande detaljplaneskede. Oavsett om område 10 på längre sikt kommer inrymma bostäder eller ej bör angränsande fastigheter i område 11 och 12 utformas och bebyggas så att den visuella påverkan på försöksgårdens kärna i område 10 begränsas. Det kan dock vara möjligt att åstadkomma detta genom exempelvis en vall med plantering i gränsen till område 10. Ett större område runt försöksgården utgår ur planprogrammet och kan därför brukas vidare som jordbruksmark. Se reviderad programkarta daterad 220112..

Begränsningen till icke störande verksamheter i område 15 är inte endast motiverat på grund av närheten till den tillfälliga skolan utan även till

befintliga bostäder i Tahe i sydväst och till upplevelsen av naturvärdena i de båda mossarna öster och väster om område 15.

Avgränsningen av ett eventuellt kulturresevat kring försöksgårdens kärna i område 10 får göras i kommande detaljplaneskede. Även de delar som föreslås som naturmark får avgränsas i detaljplaneskedet. Beroende på målsättning med skötseln av naturområdena kan ägarfrågan komma att tas upp till diskussion. Ett större område runt försöksgården utgår ur planprogrammet och kan därför brukas vidare som jordbruksmark. Se reviderad programkarta daterad 220112..

21 Lantmäterimyndigheten Jönköpings kommun

Lantmäterimyndigheten har inget att erinra mot planprogramförslaget.

22 Kommunstyrelsen

Jönköpings kommun har under många år haft en fantastisk utveckling med en god befolkningstillväxt och en positiv näringslivsutveckling. År 2030 beräknas det bo ca 158 000 invånare i våran kommun. Det innebär att vi måste skapa förutsättningar för flera bostäder, skolor och arbetsplatser.

Planprogrammet består huvudsakligen av två delar, den västra sidan av Tahevägen (Målö ängar) ska bestå främst av skola och bostäder och den östra sidan (Målön) ska utredas för ett kommande verksamhetsområde och en eventuell ny kombiterminal.

Programområdet är beläget mellan Taberg och Torsvik cirka tolv kilometer söder om Jönköpings centrum och två kilometer till Tabergs och Norra Hammars centrum. Programområdet avgränsas av Tahevägen och stadsdelen Stenslätten i norr, Tabergsådalens östra slänkrön i väster och stadsdelen Gärdet i väster, Suttersjöarna i söder och Torsviks industriområde/Logpoint i öster.

I samband med antagande av Kommunalt bostadsförsörjningsprogram 2017-2022 gavs stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden i uppdrag att hitta områden för villor på skogsmark. Planprogrammet är en del av det politiska uppdraget. Sammanlagt skapas kvartersmark för verksamheter, industri och kombiterminal omfattande ca 150 ha och en skola F-6 omfattande ca 24 000 kvm. Dessutom skapas kvartersmark för ca 400-500 bostäder. Undertecknad ser positivt på att stadsbyggnadsnämnden påbörjat arbetet med att ta fram ett planprogram för Målö ängar och Målön.

Jönköpings kommun är i stort behov av ny exploaterbar mark för verksamheter. Det är därför glädjande att planprogrammet även möjliggöra utveckling av Logpoint/Torsvik verksamhetsområde genom expansion mot väster i enlighet med gällande översiktsplan och pågående arbete med ny utbyggnadsstrategi för 200 000 invånare.

När det gäller den kulturhistoriska miljön kring Flahults försöksgård och den omgivande jordbruksmarken där vill koalitionen partier i detta läge inte ta ställning till vad som är lämplig omfattningen av området som ska exploateras som verksamhetsområde. Även om tidigare Översiktsplaner

har pekat ut stora delar här som lämpliga verksamhetsområden så har ett försäkrat beslut tagit i kommunfullmäktige att i framtiden undvika exploatering av bruksningsvärd jordbruksmark. De samlade remissvaren för planprogrammet bör därför inväntas och en djupare analys göras av hur bruksningsvärd den berörda jordbruksmarken är. Därefter bör det göras en samlad bedömning av vad som är en lämplig omfattning av exploateringsområdet i denna del av planprogrammet.

Äldrenämnden uppmanas att se över eventuellt behov och placering av ett äldreboende inom programområdet.

Kommentarer:

Stadsbyggnadskontoret har i rapporten Jordbruksmarkens värden i samhällsplaneringen (Stadsbyggnadskontoret 2019-04-30) redan värderat bland annat de aktuella ytorna kring försöksgården. I rapporten konstaterades att värdet av ekosystemtjänsterna sammantaget var lågt till måttligt, och därför i samtliga tre alternativ (förutom nollalternativet) bedömdes att värdet av en exploatering enligt översiktsplanen övervägde värdet av ett bevarande som jordbruksmark.

Rapporten ligger tillsammans med övriga underlag till grund för den samlade bedömning som utmynnat i planprogrammets utformning och omfattning i denna del.

Avgränsningen av ett eventuellt kulturresevat kring försöksgårdens kärna i område 10 får göras i kommande detaljplaneskede. Även de delar som föreslås som naturmark får avgränsas i detaljplaneskedet.

Ett större område runt försöksgården utgår ur planprogrammet och kan därför brukas vidare som jordbruksmark. Se reviderad programkarta daterad 220112.

23 Länsstyrelsen

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsen är enig med kommunen i att en viktig aspekt av planprogrammets konsekvenser är huruvida föreslagen bebyggelse bidrar till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Kommunen konstaterar i programmet att avståndet till Tabergs och Norra Hammars centrum kan upplevas så stort att det finns risk att de boendes behov av service kommer att tillfredsställas inom andra områden i staden. Denna fråga behöver hanteras och behandlas på ett mer ingående och konkret sätt i den fortsatta planeringen. Många delar behöver samverka för att få till en verkligt hållbar samhällsutveckling. Vid resonemang kring lämpliga avstånd för cykel och gående är det i det här området också extra viktigt att beakta höjdskillnaderna i Tabergsdalen då dessa är relativt stora och påverkar människors benägenhet att välja hållbara transportalternativ som att gå och cykla.

Kommentarer:

Kommunen kan endast till en viss del planera för ett transporteffektivt samhälle genom att via planläggning möjliggöra för service inom rimliga avstånd till bostäder. Staten måste också ta sitt ansvar att genom ekonomiska styrmedel och val av investeringar i hållbar infrastruktur medverka till ett minskat bilåkande.

Befintliga bostäder på Flahultsplatån öster om Tabergsdalen kan gynnas av att befolkningsunderlaget ökar och därmed möjligheter till kommersiell service inom rimligt cykelavstånd utan nämnvärda nivåskillnader. På längre sikt, med en övergång till koldioxidneutrala resor, kan kostnaden för dessa komma att gynna framför allt uppkomsten

av mer decentraliserad och bostadsnära kommersiell service.

Ett ökat antal arbetsplatser inom Logpoint/Torsvik innebär också att fler har möjlighet att cykla till sin arbetsplats från Flahultsplatån, inklusive Målö ängar.

Dagvatten

Markanvändningen kommer att ändras markant då tidigare skogsmark, mossmark, våtmark och annan naturmark kommer att hårdgöras. Detta innebär förändringar i både flöden och föroreningshalter vilket kommunen också konstaterar. I det fortsatta arbetet behöver en bedömning göras av påverkan på flöden och vattenstatus för berörda vattenförekomster och vilka åtgärder som ska vidtas för att förhindra denna påverkan.

Det är positivt att en dagvattenutredning tagits fram för hela området. För att säkerställa att MKN för vatten uppfylls så bör hanteringen av dagvatten och dagvattenpåverkan på berörda vattenförekomster utredas samlat för hela området. Även skyfallsproblematiken bör hanteras samlat så att inte flöden nedströms påverkas vid exploateringen. Utifrån detta bör kommunen redan nu ange en tydlig strategi för hur dagvattnet ska hanteras samlat för området inför kommande detaljplaner.

Båda ytvattenrecipienterna (Tabergsån: Lillån vid Råslätt-Vederydssjön och Lillån vid Råslätt) är redan belastade av både industriell verksamhet och dagvatten. Tabergsån: Lillån vid Råslätt-Vederydssjön har sämre än god status för benso(a)pyrene och Lillån vid Råslätt har måttlig status för näringsämnen. Detta innebär att utsläppsutrymmet i dessa ytvattenförekomster är mycket litet. Det behöver därför säkerställas att halterna av dessa ämnen inte ökar och att statusen för andra relevanta ämnen inte försämrats. Det kan handla om att skyddsåtgärder behöver vidtas, begränsningar i planen/planerna t.ex. om viss typ av verksamhet inte kan tillåtas på grund av risk för påverkan på MKN eller om minskad påverkan kan ske genom förbättringar av redan existerande dagvattenlösningar m.m.

I avsnittet om planprogrammets konsekvenser så står det följande på sidan 23 om miljökvalitetsnormer för vatten: *I och med de åtgärder som föreslås i den översiktliga dagvattenutredningen bedöms ett genomförande av kommande detaljplaner i detta område inte påverka recipienten Vättern negativt med avseende på miljökvalitetsnormerna.* Denna bedömning behöver även göras för de mer närliggande ytvattenförekomsterna Tabergsån: Lillån vid Råslätt-Vederydssjön och Lillån vid Råslätt och grundvattenförekomsten Norrahammar-Taberg.

Kommentarer:

För den bebyggelse där dagvatten når nuvarande lågpunkt inom Målö ängar kommer fördröjning i befintlig våtmark att ske. Inte större flöde än nuvarande flöde får gå i befintligt vattendrag. Detsamma gäller samtliga vattendrag som belastas från planprogramsområdet – ingen ökad belastning avseende kvalitet samt kvantitet får ske. Lösningar och placeringar utreds i kommande detaljplaner.

Avseende MKN för ytterligare uppströms recipienter från Vättern kompletteras till utredningen i kommande detaljplanearbete.

Brand

Det vore positivt om kommunen tydliggör att tillgången till vatten är tillräcklig för brandsläckning även i verksamhetsområdet. Även hantering av släckvatten bör tydliggöras och kopplas till dagvattenhanteringen.

Kommentarer:

Brandposter kommer byggas ut enligt kommunal standard och släckvatten hanteras i kommande detaljplanearbete inom kvartersmark.

Farligt gods

Enligt planprogrammet är avstånden mellan kvartersmark för bostäder och Tahevägen tillräckligt stora för att individ- och samhällsrisk ska vara acceptabel utan behov av riskreducerande åtgärder. Skyddsavstånd till farligt godsled gäller vid alla typer av bebyggelse (inte bara bostäder). Inför vidare arbete behöver hänsyn till farligt gods tas även för planerade verksamhetsområden. Riskbedömning behöver göras inom 150 meter från farligt godsled.

Om en kombiterminal etableras i området kommer en riskanalys att krävas och det hade varit bra om detta beaktades på översiktlig nivå redan i programskedet. En översiktlig riskbedömning för hela området skulle ge bra vägledning för kommande detaljpaneläggning.

Kommentarer:

Riskbedömning avseende närhet till farligt godsled tas fram i kommande arbete med respektive detaljplaner. Närmaste rekommenderade väg för farligt gods är väg E4, drygt en kilometer öster om programområdet. Längs Tahevägen kan dock enstaka transporter förekomma. Här ligger dock befintliga bostäder betydligt närmare än de som föreslås i planprogrammet. En riskanalys för en eventuell kombiterminal tas fram i arbetet med detaljplan för den nordöstra delen, som omfattar bland annat en eventuell kombiterminal.

Förorenad mark

Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att det kan finnas behov av att undersöka förekomsten av markföroreningar inom programområdet inför kommande detaljplanering. Länsstyrelsen rekommenderar att kontakt tas med respektive tillsynsmyndighet inför undersökningarna.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen ställer sig positiv till kommunens ambition att tillvarata kulturmiljövärden kopplade till Mosskulturföreningens försöksgård.

Miljön vid försöksgården bör så långt som möjligt hanteras ur ett helhetsperspektiv som speglar den tidigare verksamheten vid gården. Vid sidan om bebyggelselämningar och monument finnas det därför även anledning att ta ställning till kulturhistoriska värden kopplade till kvarvarande fältstrukturer från gårdens markanvändning inom delområde 11 m.fl. Exempel på värdefulla landskapselement är kvarvarande diken och trädrader som markerar fältgränser.

Vad gäller arkeologi har området utretts och resultaten har meddelats sökanden 2021-06-17. Utredningarna resulterade i 17 registrerade fornlämningar inom området. Om markarbeten ska utföras i dess närhet kan arkeologiska undersökningar komma att krävas. Det finns även 8 områden som bedöms kunna innehålla förhistoriska boplatslämningar. Om dessa områden berörs måste de utredas vidare.

Kommentarer:

Avgränsningen av ett eventuellt kulturresevat kring försöksgårdens kärna i område 10 får göras i kommande detaljplaneskede. Även de delar som föreslås som naturmark får avgränsas i detaljplaneskedet. Ett större område runt försöksgården utgår ur planprogrammet och kan därför brukas vidare som jordbruksmark. Se reviderad programkarta daterad 220112.

Avseende arkeologi får i kommande detaljplaneskede, när bebyggelseområdena avgränsas på en mer detaljerad nivå, avgöras vilka lämningar som bedöms kunna bevaras och hur de då ska avgränsas.

Naturmiljö

Det är positivt att hänsyn tas till de högst klassade naturvärdena i området. Dock så kan fridlysta arter, biotopskyddade områden samt skyddsvärda träd komma att beröras av tänkt exploatering och planering bör i första hand ske så att dessa värden inte berörs. I annat fall krävs t.ex. dispens från artskyddsförordningen och biotopskyddsbestämmelserna. I samband med detaljplaneläggning kan ytterligare inventering komma att krävas för att ta reda på om värden t.ex. groddjur i diken berörs.

Kommentarer:

Avseende fridlysta arter, biotopskyddade områden samt skyddsvärda träd får i kommande detaljplaneskede, när bebyggelseområdena avgränsas på en mer detaljerad nivå, avgöras vilka som berörs och kräver dispens. Eventuella kompletterande inventeringar görs i detaljplaneskedet.

Värme

Det är positivt att en ekosystemtjänstanalys har gjorts. Resultatet av analysen bör ligga till grund för utformningen av kommande detaljplaner, exempelvis vad gäller att införliva träd och grönska inom verksamhetsområdena för att t.ex. minska risken för att värmeöar ska uppkomma. Enligt kartbilden på sid 19 saknas gröna stråk genom verksamhetsområdena. Planprogrammet kan med fördel kompletteras med riktlinjer för hur verksamhetsområdena ska utformas.

Kommentarer:

Planprogrammet har medvetet utformats översiktligt och redovisar endast större gröna områden. Mindre gröna stråk och trädplanteringar får hanteras i kommande detaljplaner.

Jordbruksmark

Liksom kommunen anger så är jordbruksmark av nationell betydelse och får enbart tas i anspråk om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Bostadsbyggnation kan enligt praxis under vissa omständigheter betraktas som väsentligt samhällsintresse. Praxis ger däremot inte någon tydlig vägledning vad gäller verksamhetsområden och näringslivsutveckling. Då planprogrammet hänvisar till ett stort behov av nya verksamhetsområden bör kommunen mer ingående beskriva hur stort behovet av ytor för verksamhetsområden verkligen är med tanke på att stora verksamhetsområden har planlagts och planeras vid såväl Torsvik som Hedenstorp. I sammanhanget är det också värt att beakta det som kommunen tagit upp i Utbyggnadstrategin 200 000 invånare, att även för industri och verksamhetsområden arbeta med markbesparande planering.

Kommentarer:

De områden som i planprogrammet utpekats som verksamhets- och industriområden är att betrakta som den maximala utbredningen. Delar av områdena kan komma att falla bort i kommande detaljplaneprocesser på grund av bland annat svåra grundläggningsförhållanden och behov av ytterligare ytor för dagvattenhantering och gröna stråk för att minska risken för att värmeöar ska uppstå.

Kommunen har gjort bedömningen att exploateringen utgör ett väsentligt samhällsintresse. I förarbetena till miljöbalken omnämns intresset av att lokalisera bostäder och arbetsplatser nära varandra som exempel på ett väsentligt samhällsintresse. Befintliga bostäder på Flahultsplatån öster om

Tabergsådalen kan gynnas av att befolkningsunderlaget ökar och därmed möjligheter till kommersiell service inom rimligt cykelavstånd utan nämnvärda nivåskillnader. I tillägg därtill bedömer kommunen det som ett väsentligt samhällsintresse, även om det inte omnämns i förarbetena, att lokalisera verksamheter där det finns goda förutsättningar för järnvägstransporter. Det ser vi som en viktig del i byggandet av ett hållbart samhälle. Därtill får jordbruksmark endast tas i anspråk om behovet inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Allmänt tillfredsställande sätt avser att exploateringen ska vara tekniskt och funktionellt lämplig samt ekonomiskt rimlig. Det saknas i kommunen alternativa lokaliseringar med samma förutsättningar, när det gäller närhet till kombiterminal och infrastruktur, möjlighet till transport på järnväg, möjlighet till hållbart resande och möjligheter till att nyttja befintlig service i området för de som kommer att arbeta i verksamheterna. I tillägg är det angeläget att kombiterminalen får ett så effektivt nyttjade som möjligt..

Ett större område runt försöksgården utgår dock ur planprogrammet och kan därför brukas vidare som jordbruksmark. Se reviderad programkarta daterad 220112.

Övrigt

I planprogrammet nämns en eventuell ny kombiterminal och ett område pekas ut för detta, område 18. En ny kombiterminal får avgörande betydelse för Jönköping och flera frågor blir viktiga att utreda, bland annat riskfrågan. Det vore lämpligt att lyfta lokaliseringen av en ny kombiterminal tydligare på denna övergripande nivå och bland annat ange vilka frågor som blir viktiga att utreda inför det fortsatta planarbetet.

Kommentarer:

Eftersom något beslut ännu inte är fattat avseende en etablering av en ny kombiterminal har frågan behandlats översiktligt i planprogrammet, och område 18 utpekats därför förutom för kombiterminal även för industri. Olika lokaliseringar har studerats tidigare men har avskrivits och i vissa fall redan omöjliggjorts genom planläggning för andra ändamål. Planarbete pågår.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Kommunen bedömer att förslaget inte innebär betydande påverkan på miljön. Länsstyrelsen bedömer dock att betydande miljöpåverkan, med hänsyn till programområdets omfattning och storlek, inte går att utesluta. Detta behöver utredas vidare.

Kommentarer:

En fördjupning av översiktsplanen, som exempelvis Utbyggnadsstrategi 200 000, är alltid en plan som antas kunna innebära betydande miljöpåverkan. Jönköpings kommun har utvidgat miljöbedömningen av utbyggnadsstrategin till en hållbarhetsbedömning, vilket innebär att strategin även bedömts utifrån de sociala och ekonomiska förutsättningarna för en hållbar utveckling.

Utbyggnadsstrategin och planprogrammet är i princip identiskt utformade för de delar som planprogrammet omfattar, varför de mer övergripande frågorna kring miljökonsekvenser och hållbarhet redovisas och bedöms i hållbarhetsbedömningen och de mer specifika konsekvenserna för planprogrammet behandlas under respektive rubrik i det senare. Med de anpassningar och skyddsåtgärder som föreslås i planprogrammet och kommer utvecklas i kommande detaljplaner bedöms inte planprogrammet medföra någon betydande miljöpåverkan.

Skogsområdet är ett väldigt uppskattat område för oss som bor där i nuläget, men vi har full förståelse för att man måste hitta områden att bygga bostäder på. Önskemål att man utöver det uppmärksatta motionsspåret även sparar många av de genvägar som finns i anslutning till slingan, i dagsläget kan man genom dessa genvägar få slingor på ex 6,7 och 8 km utöver de uppmärksatta spåren, tex genom att bygga broar om man anlägger dagvattendammar. Även önskemål att lägga in en upprustning av motionsslingan i entreprenaden för byggnation av gator och VA nät, uppgrusning och borttagning av lite stubbar och stenar då den redan nu är sliten på sina ställen och slitaget kommer öka med flera invånare i området.

Kommentarer:

Planprogrammet har utformats översiktligt så att flertalet befintliga naturvärden och vissa stråk och platser för löpning, promenader och grillning ska kunna finnas kvar. Syftet med programsamrådet är just att inhämta synpunkter och idéer från bland annat närboende på vad som kan förbättras i planprogrammet innan det godkänns av stadsbyggnadsnämnden.

I kommande detaljplanearbete kan ytterligare anpassningar och justeringar göras så att de befintliga värden man vill bevara ges rimliga förutsättningar att fungera på längre sikt. Där inryms även nya passager som kan skapa variation i vilka motionsslingor som kan utnyttjas i framtiden.

25 Norrahammars GIS

De motionsspår som nämns i planprogrammet och som sköts och underhålls av NGIS är avsedda för såväl promenader, löpning som skidåkning. På kartorna (sid 12 och 32) redovisas endast sträckningarna för skidspåret (9 km). Löpspåret på 9 km har en annan sträckning i den norra delen och går genom det föreslagna Område 3. Se bifogad kartbild. I övrigt har skid- och löpspåren samma sträckning och är rätt redovisade på planprogrammets kartor.

Som nämns på sidorna 21, 29 och 31 används naturen, där områdena 1-9 föreslås bebyggas med bostäder/icke störande verksamheter, för ett stort antal fritidsverksamheter och är väl frekventerad. Samtidigt som det är synd att dessa möjligheter nu försvinner har NGIS stor förståelse för att nya bostads- och verksamhetsområden behövs i Norrahammar/Tabergsområdet.

Vårt önskemål är därför att vårt 9-kilometersspår för skidor och löpning kan bibehållas. Detta kan möjliggöras genom att

- spårdragningen i söder flyttas till att gå söder om område 9 (i södra kanten av nuvarande åker)
- avståndet mellan spåret och bebyggelsen i områdena 1 – 9 görs tillräckligt stor för att spåren inte ska användas av de framtida boende för annan verksamhet.
- att korsningar mellan spår och vägar görs planskilda.

Slutligen gläder vi oss över det positiva omdömet på sid 39:

”Motionsspåren är ovanligt bra uppmärkta”.

Bilaga till yttrande från NGIS

Kommentarer:

Planprogrammet har utformats översiktligt så att 9-kilometersspåret ska kunna vara kvar huvudsakligen i sin nuvarande sträckning. Syftet med programsamrådet är just att inhämta synpunkter och idéer från bland annat närboende och berörda föreningar på vad som kan förbättras i planprogrammet innan det godkänns av stadsbyggnadsnämnden.

I kommande detaljplanearbete kan ytterligare anpassningar och justeringar göras så att de befintliga värden man vill bevara ges rimliga förutsättningar att fungera på längre sikt. Där inryms att i detalj studera läget för spåren i förhållande till bland annat blivande bostadskvarter och även nya passager som kan skapa variation i vilka motionsslingor som kan utnyttjas i framtiden. Ambitionen är att begränsa antalet korsningar med gator till ett minimum. Planskildhet i form av tunnel kan möjligen vara ett alternativ där terrängen så medger men medför andra svårigheter som att åstadkomma skidspår i själva tunneln, samt att tunnlar generellt kan upplevas som otrygga. Kanske medför klimatförändringarna att skidåkning utomhus alltmer kommer att ske med rullskidor även vintertid, vilket ställer andra krav på underlag än löpning, och motionsspåren därför kanske bör optimeras för löpning och promenader.

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende. Vi har i dagsläget inga anläggningar eller intressen som berörs i de aktuella områdena och har därför inga synpunkter på rubricerad remiss.

För information finns det regionnätsledningar inom områdena varav regionnätägaren behöver kontaktas.

Vid eventuella frågor är ni välkomna att höra av er till oss via registrator@svk.se. Ange ärendenummer SvK 2021/1924

För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för transmissionsnätet för el hänvisar vi till Systemutvecklingsplan 2020-2029 på vår webbplats, www.svk.se.

27 [REDACTED] Sverigedemokraterna Jönköping

Förutsättningar Jordbruksmark

I planområdet föreslås ca 70 ha sammanhängande jordbruksmark exploateras. I planprogrammet anges att "några mindre områden med brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk till annat ändamål". Ett område om ca. 70 ha torde inte passa in i den beskrivningen. Annars finns få marker i kommunen som klarar ett sådant storlekskriterium för att skyddas. Endast 16 % av jordbruksföretagen i Jönköpings län har en åkerareal som är större än 50 ha, enligt Jordbruksverkets statistik.

Naturvärden

I norra delen av planområdet, strax norr om delområdena 11 och 17 finns en långsträckt torräng i sydvästsluttning med solbelysta sandblottor. Vegetationen består av typiska torrängsarter såsom gråfibbla, vårbrodd, ärenpris, gökärt, ljung, kärringtand, ängsfryle, bergsyra och fältarv. Skärningarna i sandpartiet innehåller bebodda insektsbohål. Vi observerade en odefinierad flygande stekelart. Parallellt med torrängen, utmed skifteskanten mot omgivande barrskog, löper ett flerskiktat bryn med inslag av bärande träd och buskar som rönn och en, äldre lövträd och död ved. Vi fick en osäker indikation på skogsduva strax norr om delområde 17. Ett fåtal mindre ytor i öster hyser också torrängsarter och sandblottor, men i mindre utsträckning och med mindre mångfald. I båda delområdena noterade vi häckande par av den numera rödlistade buskskvättan, en art som gynnas av extensivt hävdade gräsmarker. Vi observerade även ett exemplar av den tidigare rödlistade bålgetingen längs diket i delområde 17.

Synpunkter

Jordbruksmark

Jönköpings kommun har självklart ett delat moraliskt ansvar för Sveriges livsmedelsförsörjning. Kommunen bör inte lättvindigt exploatera jordbruksmark som brukas. Med tanke på Sveriges livsmedelsproduktions låga miljö- och klimatbelastning jämfört med internationella konkurrenters bidrar ett nedläggande av mark i Sverige också till ökad miljö- och klimatbelastning.

Kommunen har också antagit en policy att inte exploatera mer jordbruksmark utom små ytor i undantagsfall, mot bakgrund av kommunens tidigare stora slentrianmässiga exploatering. Jag anser att de

sammanhängande ca. 70 ha som nu föreslås exploateras inte kan räknas till den kategorin.

Alternativa utbyggnadsytor måste utredas. Det är alltid naturligt, men det måste göras även för att uppfylla bestämmelserna i miljöbalken 3 kap. 4 §. Brukningsvärd jordbruksmark får enligt dessa bestämmelser endast tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Jag ifrågasätter både det väsentliga allmänintresset och att det inte skulle finnas alternativ mark som kan tas i anspråk.

Kommunen bör öppet redovisa den avvägning enligt miljöbalkens bestämmelser, som man har gjort eller tänker göra. Vad består det väsentliga allmänintresset i? Ska varje arbetsplats som erbjuder ett antal nya anställningar ses som ett väsentligt allmänintresse? Hur skiljer sig annars den tänkta utbyggnaden från vanliga sådana? Jönköping har idag ovanligt många olika verksamheter och företag som bidrar med arbetstillfällen. På så sätt har Jönköping mer lyckosamma förutsättningar än många andra omgivande kommuner. Det finns också redan ganska många lagerjobb här.

I anslutning till nuvarande industriområde finns gott om annan mark, som inte är jordbruksmark. Varför skulle exploatering av de andra markerna inte kunna göras på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt?

Kommentarer:

Stadsbyggnadskontoret har i rapporten Jordbruksmarkens värden i samhällsplaneringen (Stadsbyggnadskontoret 2019-04-30) redan värderat jordbruksmarken inom programområdet. I rapporten konstaterades att värdet av ekosystemtjänsterna sammantaget var lågt till måttligt. Kommunen har gjort bedömningen att exploateringen utgör ett väsentligt samhällsintresse. I förarbetena till miljöbalken omnämns intresset av att lokalisera bostäder och arbetsplatser nära varandra som exempel på ett väsentligt samhällsintresse. Befintliga bostäder på Flahultsplatån öster om Tabergsådalen kan gynnas av att befolkningsunderlaget ökar och därmed möjligheter till kommersiell service inom rimligt cykelavstånd utan nämnvärda nivåskillnader. I tillägg därtill bedömer kommunen det som ett väsentligt samhällsintresse, även om det inte omnämns i förarbetena, att lokalisera verksamheter där det finns goda förutsättningar för järnvägstransporter. Det ser vi som en viktig del i byggandet av ett hållbart samhälle. Därtill får jordbruksmark endast tas i anspråk om behovet inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Allmänt tillfredsställande sätt avser att exploateringen ska vara tekniskt och funktionellt lämplig samt ekonomiskt rimlig. Det saknas i kommunen alternativa lokaliseringar med samma förutsättningar, när det gäller närhet till kombiterminal och infrastruktur, möjlighet till transport på järnväg, möjlighet till hållbart resande och möjligheter till att nyttja befintlig service i området för de som kommer att arbeta i verksamheterna. I tillägg är det angeläget att kombiterminalen får ett så effektivt nyttjade som möjligt. De skogsområden i anslutning till Torsvik som är möjliga att exploatera med hänsyn till andra intressen är utpekade som framtida industrimark i översiktsplanen.

Det beslut som togs i kommunfullmäktige rörande jordbruksmarken var riktlinjer för framtida inriktning av arbetet med "Utbyggnadsstrategi för 200 000 invånare" och ny Översiktsplan..

Ett större område runt försöksgården utgår dock ur planprogrammet och kan därför brukas vidare som jordbruksmark. Se reviderad programkarta daterad 220112.

Kommunfullmäktige beslutade genom att anta gällande översiktsplan 2016 att Målö ängar skulle på sikt planläggas för bostäder, och till en viss del verksamheter längs Tahevägen. För Målön beslutades i samma översiktsplan att större delen skulle på sikt planläggas för industri. En mer detaljerad avgränsning av naturmark och kvartersmark prövas däremot genom att detta planprogram tas fram, samt i kommande detaljplanearbete.

Naturvärden

Naturvärdena i anslutning till torrängen i områdets norra del kommer att bibehålla sina naturvårdskvaliteter endast om partiet fortsatt betas. Det är orimligt att tro att partiet kommer att betas fortsatt om inte lantbrukaren får fortsatt tillgång till merparten av den areal som ingår i de berörda skiftena idag – alltså inte bara torrängspartiet. Det kommer inte att vara lönsamt att köra kor från Vaggeryd till en liten betesmark på Målön. Resultatet av att lämna endast torrängen blir att naturvärdet på marken minskar betydligt och successivt försvinner.

Med tanke på att Jönköpings kommun redan har exploaterat många naturmiljöer i jordbrukslandskapet med ett inte obetydligt naturvärde, bör inte krav ställas på att naturvärdena ska vara mycket höga för att inte exploatera. Det gäller att se summan av alla enskilda beslut om exploatering som förstör eller minskar värdet av värdefulla naturmiljöer. Istället bör alternativa platser och lösningar sökas.

Sammantaget anser jag att jordbruksmarken i planområde Målön inte ska exploateras.

Kommentarer:

Planprogrammet har utformats översiktligt så att flertalet befintliga naturvärden ska kunna finnas kvar. Syftet med programsamrådet är just att inhämta synpunkter och idéer från bland annat närboende på vad som kan förbättras i planprogrammet innan det godkänns av stadsbyggnadsnämnden. I kommande detaljplanearbete kan ytterligare anpassningar och justeringar göras så att de befintliga värden man vill bevara ges rimliga förutsättningar att fungera på längre sikt.

Torrängen norr om område 11 och 17 föreslås bevaras just på grund av dess naturvärden. Formerna för detta bevarande får utredas mer i detalj i kommande detaljplaneprocess.

Ett större område runt försöksgården utgår ur planprogrammet och kan därför brukas vidare som jordbruksmark. Se reviderad programkarta daterad 220112.

28 [REDACTED]

Det var med sorg jag tog del av planerna för vårt rekreationsområde som jag förstår går under namnet Målö ängar.

Jag inser att när man bor i ett stadsnära område så kan det ske förtätningar men jag trodde nog egentligen inte att man skulle utnyttja ett uppskattat grönområde med motionsslinga till detta.

I samrådsmötet framhöll man hur mycket grönyta man kommer spara men med bebyggelsen kommer området tappa känslan av skog, och allt vad den gör för välmåendet, som ändå är där nu.

Eftersom jag bor i slänten rakt under det planerade området är jag intresserad av att inte bärigheten i slänten eller hur vattnet rör sig påverkas. Kommer skogen i slänten sparas?
Min tillit till er är efter sprickorna i Gröna stigen och utrymningen av Slättensskolan tyvärr något tilltufsad.

Hur mycket av skogen uppe i Målö Ängar kommer tas ned för byggandets skull? Kommer man ta ner alla träd i områdena som är avsatta för bostäder? Ett nybyggt bostadsområde utan uppväxta träd är väldigt långt från hur området ser ut idag.

Industriområdena förläggs delvis till mossar. Hur ser koldioxidutsläppen ut om man bygger på mossmark?

På samrådsmötet ställdes en fråga om Kyrkogårdsvägen och den oron delar jag, min synvinkel är dock främst cyklistens/fotgängarens.
På vintern snöröjs gångbanan inte (jo, efter en vecka kanske) vilket gör att man behöver dra barnvagn i körbanan men även när man befinner sig på gångbanan kan det bli obehagligt när bussen genar upp på den på grund av mötande trafik. Vid gott väglag cyklar vi och då är vägen inte optimal men ändå hanterbar pga att det är lite trafik. Om trafiken ökar kommer vi behöva köpa en till bil.

Jag inser att jag ovan låter något negativ och det är jag. Jag tror ändå att med hänsyn och eftertanke kan detta bli bra. (Inte lika bra ur perspektivet från oss som redan bor här men ändå bra.)

Kommentarer:

Skogen i slänten är viktig bland annat för stabilisering av marken. Planprogrammet omfattar dock inte själva slänten, men mellan kvartersmark och släntrön föreslås befintligt 9-kilometersslinga finnas kvar i det skogsområde som avses lämnas kvar i denna del.

Avseende dagvatten föreslår planprogrammet att stora ytor avsätts för såväl fördröjning som rening av dagvattnet. Förutsättningar för arbetet med den översiktliga dagvattenutredningen har varit att befintliga flöden ut från området inte ska öka, och att hänsyn tas till effekterna av klimatförändringarna avseende ökad risk för skyfall.

Planprogrammet anger endast översiktligt placering och omfattning av kvartersmark och naturmark. I kommande detaljplaneskede finns anledning att mer i detalj studera detaljer när det gäller bevarande av vissa mindre skogspartier och gröna stråk inne i området. Det kan även handla om nyplantering av träd.

Byggprocessen i sig innebär, liksom i princip all verksamhet vissa utsläpp av växthusgaser, inklusive koldioxid. Oavsett om man bygger på torvmark eller sand. Delar av den befintliga mossmarken föreslås i planprogrammet att lämnas orörd, eller restaureras genom igenläggning av diken, främst i västra delen (Målö ängar). Dikning av torvmarker leder till en ökad förlust av kol (som koldioxid eller löst organiskt kol), ökade flöden av lustgas och minskade flöden av metangas. Läggs dikena igen sker det omvända, alltså minskade utsläpp av koldioxid och lustgas, men ökande flöden av metangas. Totalt innebär dock en restaurering en minskning av växthusgasutsläppen då koldioxid och lustgas minskar mer än metangas ökar.

Om torven schaktas bort ökar generellt utsläppen av växthusgaser jämfört med om den får ligga kvar.

Backen upp från Smedjehov längs Smedjebergsvägen är brant och svår att

åtgärda på grund av att utrymmet är begränsat. En ny gång- och cykelväg planeras mellan Målö ängar och vidare mot Flahultsskolan. Exakt läge har inte utretts, men ett förslag är öster om Stenslätten eller längs Torparegatan. Denna skulle då kunna utnyttjas även av gående och cyklister med utgångspunkt nedanför Smedjehov via infarten till Smedjehov. En visserligen något längre sträcka, men mindre brant och med ökad trafiksäkerhet.

29

I det förslag som vi tidigare fått i brevlådan låg det som förslag att i den händelse ishallen rivs bygga två stora lägenhetshus vilket vi är helt emot då de var på tok för stora för att passa med det befintliga området. I den webbsända informationen nämndes inget om lägenhetshus utan man pratade istället om ett äldreboende på tomten, vilket vi tycker passar utmärkt där. Men... vår önskan är att detta isåfall blir ett renodlat äldreboende och inte ett hbv/missbruksboende. Norrahammar har enligt min mening fyllt sin kvot av sådana boenden. Vårt område är idylliskt fridfullt och vi skulle bli förtvivlat ledsna om man flyttar dit störande element som gör området otryggt.

Vår andra oro gäller trafiken. Smedjebergsvägen/Kyrkogårdsvägen är inte dimensionerad för mer trafik än vad som kör där idag och därför önskar vi att man planerar de nya gatorna på ett sådant sätt att trafiken från Målöängar hellre väljer andra vägar. Ett farthinder/ chikan vid Smedjehov kanske är något att fundera på.

Kommentarer:

Något beslut om att flytta Smedjehov är ännu inte fattat. Planprogrammet anger bara möjlig användning av ytan för det fall den i framtiden kan utnyttjas för annat. Flerbostadshus eller äldreboende bedöms då som lämplig markanvändning med hänsyn till terrängen och närheten till kollektivtrafik. Gruppboende på denna plats har inte diskuterats.

Trafiksituationen i norra delen på Smedjebergsvägen och kring Smedjehov behöver studeras vidare. Ett alternativ är att öppna upp för trafik via både Smedjehov och Torparevägen.

30 Lantbrukarnas riksförbund

LRF Jönköping är ytterst tveksamma till att åkermark planeras att tas i anspråk inom ramen för detta projekt och förutsätter att kommunen genomför kompensationsåtgärder för den ev. jordbruksmark som påverkas utifall delar av denna detaljplan framöver fastställs. Det strategidokument som fastställdes i bred majoritet för mindre än ett halvår sedan ser vi är giltigt för detta område och vad vi kan utläsa är delområde 9,10,11 och 12 helt belägna på jordbruksmark, likaså delar av 13, 17 och 18.

Primärt ser vi att dessa delar skall finna en annan lokalisering och om delar av planerna ändå ämnas genomföras ser vi att kommunen behöver ge konkreta förslag på hur markerna skall kompenseras tidigt i processen för att kommunens politiska partier och övriga organisationer skall ha ett komplett förslag att ta ställning till.

Värdet av befintlig åkermark och vikten av att behålla densamma, är en fråga som har kommit att bli mycket aktuell på senare år och detta gäller

så väl i ett lokalt som globalt perspektiv. I Sverige har vi både en nationell livsmedelsstrategi och det finns även en regional livsmedelsstrategi för Jönköpings län. Båda strategierna understryker vikten av ökad livsmedelsförsörjning och bevarandet av jordbruksmark. De slår fast att livsmedelsproduktionen ska öka och att detta är en fråga av stor nationell betydelse, nu i och i framtiden. Har man väl asfalterat eller bebyggt marken så finns den inte längre tillgänglig för livsmedelsproduktion och därför är det av stor vikt att åkermark värnas när man väljer var olika exploateringsprojekt placeras.

Miljöbalken 1998:808, 3 kap, 4 §: *”Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.”*

LRF anser inte att bygga på jordbruksmark går över det allmänna intresset då det i princip alltid går att finna annan mark som kan ge en minst lika bra etablering. Det kan krävas en större grundinvestering men det finns inte något som berör det allmänna intresset så mycket som just mat och livsmedel. För att få livsmedel och förnybart drivmedel så behöver vi bruka jorden och kan helt enkelt inte ta mer värdefull mark i anspråk för bebyggelse.

Självförsörjningsgraden i Sverige har minskat dramatiskt från 90 procent till 50 procent sedan 1990-talet. I framtiden kommer vi behöva all jordbruksmark för att försörja en växande befolkning. Jordbruksmarken är en begränsad resurs med avgörande betydelse för att trygga livsmedelsförsörjningen inom landet och syftet med bestämmelsen i 3 kap 4 § miljöbalken är att säkerhetsställa en långsiktig hushållning av denna resurs. Jordbruksmark är inte enbart av intresse ur ett nutida produktionsperspektiv utan även ur ett långsiktigt perspektiv. Brukningsbar mark med bibehållen bördighet ska finnas tillgängligt i Sverige även för kommande generationer.

Många gånger vid en första anblick låter det väldigt lämpligt att bygga på jordbruksmark. Antingen en åkermark som är plöjd och används till odling, alternativt en betesmark som har bärande gräs och används till bete. Det är oftast platt, väl avdikad mark som synes väl lämpad för byggnation. Men allt är dessvärre inte så enkelt. Jordbruksmark är en begränsad resurs med avgörande betydelse för att trygga livsmedelsförsörjningen, liksom att säkerhetsställa en långsiktig hushållning. De utmaningar som vi står inför när det gäller livsmedelsförsörjning kräver att vi bygger på ett annat sätt i framtiden än vad vi har gjort hittills. På kort sikt kanske det framstår som mer ekonomiskt rimligt för kommunen att bygga på jordbruksmark, men vad blir kostnaderna på längre sikt i forma av brist på brukningsvärd jordbruksmark? Det finns också en anledning till att jordbruksmark är mer lättillgängligt att bygga på. Någon annan har gjort förarbetet. Det har tagit tusentals år att få fram bra jordbruksmark, och den är resultatet av många generationers hårda arbete. Om kommunen anser att det är för dyrt att bebygga annan mark har de helt enkelt inte värderat åkermarken tillräckligt högt.

Vi ser fram emot fortsatt konstruktiv dialog om hur vi tillsammans kan arbeta för hållbar utveckling och ett Jönköping där hela kommunen lever.

Kommentarer:

Stadsbyggnadskontoret har i rapporten Jordbruksmarkens värden i samhällsplaneringen (Stadsbyggnadskontoret 2019-04-30) redan värderat jordbruksmarken inom programområdet. I rapporten konstaterades att värdet av ekosystemtjänsterna sammantaget var lågt till måttligt. Kommunen har gjort bedömningen att exploateringen utgör ett väsentligt samhällsintresse. I förarbetena till miljöbalken omnämns intresset av att lokalisera bostäder och arbetsplatser nära varandra som exempel på ett väsentligt samhällsintresse. Befintliga bostäder på Flahultsplatån öster om Tabergsådalen kan gynnas av att befolkningsunderlaget ökar och därmed möjligheter till kommersiell service inom rimligt cykelavstånd utan nämnvärda nivåskillnader. I tillägg därtill bedömer kommunen det som ett väsentligt samhällsintresse, även om det inte omnämns i förarbetena, att lokalisera verksamheter där det finns goda förutsättningar för järnvägstransporter. Det ser vi som en viktig del i byggandet av ett hållbart samhälle. Därtill får jordbruksmark endast tas i anspråk om behovet inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Allmänt tillfredsställande sätt avser att exploateringen ska vara tekniskt och funktionellt lämplig samt ekonomiskt rimlig. Det saknas i kommunen alternativa lokaliseringar med samma förutsättningar, när det gäller närhet till infrastruktur, möjlighet till transport på järnväg, möjlighet till hållbart resande och möjligheter till att nyttja befintlig service i området för de som kommer att arbeta i verksamheterna. I tillägg är det angeläget att kombiterminalen får ett så effektivt nyttjade som möjligt. Ett större område runt försöksgården utgår dock ur planprogrammet och kan därför brukas vidare som jordbruksmark. Se reviderad programkarta daterad 220112.

Kommunen delar LRF uppfattning att jordbruksmarken är viktig och vi jobbar för att i mycket högre grad än tidigare undvika exploateringar på jordbruksmark, framförallt i arbetet med ny utbyggnadsstrategi där vi utreder var exploateringar ska ske i framtiden.

Tekniska kontoret har ett uppdrag att se över hur kommunen kan arbeta med kompensation för jordbruksmark i de fall jordbruksmark tas i anspråk för en exploatering.

31 [REDACTED]

Jönköpings kommun växer och det behövs därmed nya bostäder. Men med en växande befolkning samtidigt blir det samtidigt än mer viktigt att bevara de tätortsnära natur- och skogsområden som finns kvar. Därför blir jag fundersam över vissa delar av planprogrammet för Målö ängar och Målön.

Att en kommun växer är i grunden positivt, men det skapar samtidigt en rad målkonflikter när nya markområden måste tas i anspråk för bostäder och olika typer av verksamheter. Alla mål kan inte nås. Det måste kompromissas för att hitta väl avvägda lösningar. Inte desto mindre är det viktigt att tänka ett par varv extra och inte rusa på för snabbt. Att omvandla en skog till ett bostadsområde eller åkermark till ett industriområde är oåterkalleliga beslut. Visst får vi nya välbehövliga bostäder, men till vilket pris för gamla och nya invånare i Norrahammar och Taberg?

Utifrån detta har jag ett antal synpunkter på planprogrammet, närmare bestämt på den delen som avser Målö ängar. Med tanke på att forskningen entydigt alltmer lyfter fram betydelsen av tätortsnära skogs-

och naturområden, är det förvånande att så stora ingrepp förslås i den befintliga skogsmarken. Dessa områden är nödvändiga för den biologiska mångfalden i staden, men framför allt är de ovärderliga ur folkhälsosynpunkt. Nyttan för den fysiska hälsan är uppenbar då dessa områden uppmuntrar till rörelse i en tid då problemen med stillasittande och övervikt växer oroväckande fort. Samtidigt ökar sjukskrivningarna på grund av psykiska besvär. Alltmer forskning visar vilken betydelse såväl motion som vistelse i skogen kan ha för det psykiska välbefinnandet.

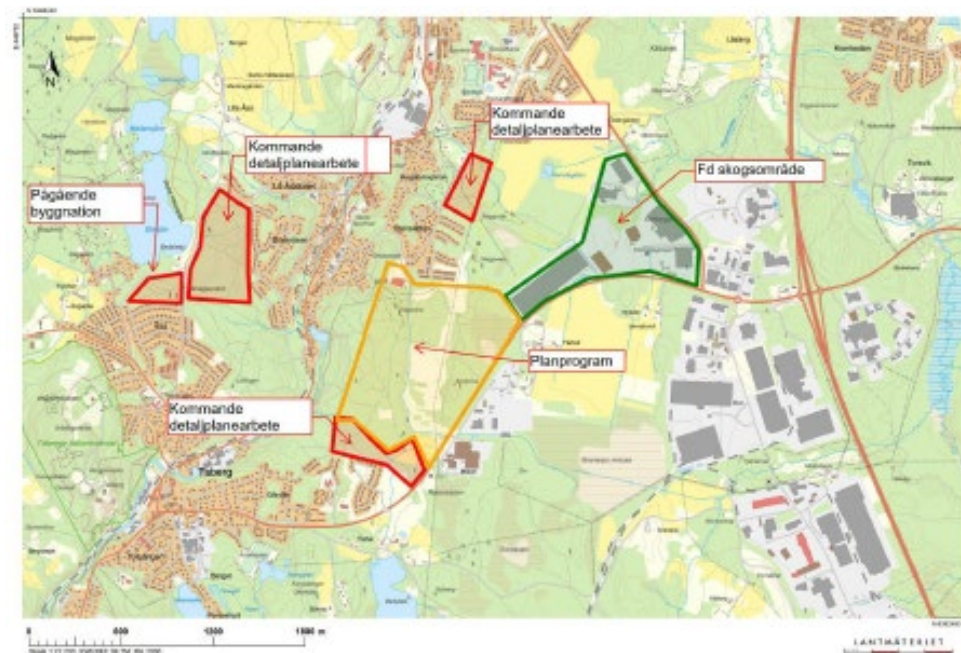
Att de tätortsnära skogsområdena är oerhört viktiga för oss har blivit extra tydligt under pandemin. Det har till och med blivit vissa problem med trängsel och slitage. Allt tyder på att det ökade intresset kommer att bestå även efter pandemin. Att i ett sådant läge bygga bort dessa områden tvingar oss att ta bilen till naturreservat och motionscentra, samtidigt som slitaget och trängseln ökar på de krympande områden som blir kvar. Detta förstärks än mer om befolkningen samtidigt ökar.

Skogen på Målö ängar må vara ett tallplantage med ensartad naturmiljö bestående av tall, blåbär och lingon, men ur motions och rekreationssynpunkt är denna skog ovärderlig – både för oss som redan bor här och för framtida invånare i de olika bostadsområden som planeras i Norrahammar och Taberg. Skogen är otroligt härlig att vandra i och är väldigt uppskattad av oss som bor här. Den ger skön svalka varma somrardagar och lä från regn och rusk grå novemberdagar. Jag är själv i denna skog nästan varje dag. Inte för att springa motionsslingan, utan för att ta promenader både på och utanför stigarna. Min särbo springer ofta motionsrundan och njuter av att så snabbt kunna komma ut i skogen utan att behöva ta bilen till ett motionscenter. Och vi är inte ensamma – vi är många som nyttjar detta skogsområde, både från Norrahammar och Taberg. Än fler människor i behov av rekreation och tätortsnära skog blir det ju fler områden som bebyggs med bostäder. När till exempel det gamla bruksområdet i Norrahammar omvandlas till bostadsområde, kommer trycket på skogen på Målö ängar att öka ytterligare.

Visserligen föreslås vissa delar av skogen på Målö ängar bli kvar, men det blir inte så mycket mer än motionsslingan med tillhörande skogskorridorer och den branta slutningen ner mot Tabergsån och Kolaregatan. Den branta slutningen ner mot Tabergsån är en mycket trivsamt del av skogen men väldigt otillgänglig för alla de äldre som också gärna vill njuta av en skogspromenad.

Motionsslinga har under åren blivit kapad och det har skapats stora kalhyggen på flera ställen. Med den föreslagna sträckningen kommer motionsslingan till stora delar att gå utmed eller genom bostadsområden, så frågan är hur mycket skogskänsla det kommer att finnas kvar för alla motionärer. På vintern när det finns snö drar NGIS upp skidspår, som i de delar som ligger nära bebyggelsen ofta blir söndertrampade, med den nya dragningen i planprogrammet så ser jag inte hur det kommer kunna bli skidspår i fortsättningen.

Därtill finns ett flertal planer som är längre komna än den som detta yttrande gäller (se karta nedan, informationen som ritats in på kartan är hämtad från kommunens karta). Liknande saker händer i skogsområdena runt Sörsjön/Åsasjön, där nära på all skog helt har avverkats senaste åren på den västra sidan om sjön. I söder och öster byggs eller planeras för bostäder.

Utifrån hur betydelsefulla de tätortsnära rekreationsområdena är, skulle jag vilja se en kostnads-nyttoanalys som faktiskt sätter en kostnad på vad det skulle innebära att ta bort dessa områden. Att i planprogrammet skriva att planen inte är av betydande miljöpåverkan känns som ett hån. Vi är många som har bosatt oss här just eftersom vi har skogen inpå husknuten.

Naturvärden

Jag är utbildad biolog och har läst och granskat Naturvärdesinventeringen. Rapporten avslutas med följande stycke:

”Inventeringen 2020 har visat att området vid Tahe håller flertalet skyddsvärda miljöer. Samtidigt finns det i området stor potential att stärka den biologiska mångfalden ytterligare. Denna aspekt bör tas med i det fortsatta arbetet och likaså områdets nyttjande bland invånare. En annan aspekt är områdets intressanta vattendynamik och påverkan på vatten. Inventeringen som genomfördes under både vår och sommar bedöms ge en god nulägesbild till fortsatt arbete.”

Den ger en god nulägesbild i vissa avseenden. Mycket fokus har lagts på våtmarksområdena och jag tycker verkligen att det är en toppenidé att låta restaurera dem. Inventeringen har tittat ganska lite på fåglar, insekter, mossor, lavar och däggdjur. Det finns mycket mer än det som rapporterats i inventeringen. Jag känner till flera häckningsplatser för till exempel större hackspett än de som noteras i inventeringen. Det finns ormvråk och röd glada. Det finns räv, grävling, rådjur och älgar. Huggorm, snok och kopparödla. Det växer till exempel även linnéa och liljekonvalj. Det finns även en hel del sandiga och solbelysta ytor som är hem åt många arter av vildbin, humlor och andra insekter, till exempel myrlejonsländor. Allt det som jag radar upp här saknas i rapporten. En mer noggrann inventering önskas!

Ett område som särskilt är förbisett i naturvärdesinventeringen är området som i planprogrammet markerats med nr 3. I detta område finns en helt annan naturtyp än i övriga området, men det beskrivs inte i naturvärdesinventeringen. Här växer en äldre blandad lövskog med mycket asp. Här finns enar och även ett mindre bestånd av bok. Liljekonvaljen breder ut sig i stora mattor och det finns gott om död ved.

Här huserar många olika fågelarter. Se två foton nedan från området.

Kommentarer:

Planprogrammet har utformats översiktligt så att flertalet befintliga naturvärden och vissa stråk och platser för löpning, promenader och grillning ska kunna finnas kvar. Syftet med programsområdet är just att inhämta synpunkter och idéer från bland annat närboende på vad som kan förbättras i planprogrammet innan det godkänns av stadsbyggnadsnämnden.

I kommande detaljplanearbete kan ytterligare anpassningar och justeringar göras så att de befintliga värden man vill bevara ges rimliga förutsättningar att fungera på längre sikt.

Få bostäder

Antalet bostäder som planeras på de stora ytorna är ganska få, för områden 3, 4 och 5 planeras gles bebyggelse. Kan verkligen kostnaderna och den klimatpåverkan som det innebär att exploatera området väga

tyngre än allt det som går förlorat? Återigen, här skulle en kostnadsnyttanalys kunna spegla detta mer tydligt.

Jag är ganska säker på att det finns områden i redan bebyggda områden som skulle kunna förtätas istället för att bebygga Målö ängar. Jag bor själv på Kolaregatan. I området finns flera fallfärdiga hus och även obebyggda tomter. På parallellgatan Örnbergsvägen finns småskalig industri och stora områden som knappt nyttjas. Med ganska små medel skulle det troligen gå att förnya och förtäta bebyggelsen här. Det är många äldre som bor här som inte flyttar för att det inte finns lägenheter. Erbjud dem nya lägenheter och köp in tomterna, planera smartare och bygg fler hus på dessa tomter. I kartan nedan har jag ritat in var det kan byggas bostäder (rosa markering).

Om vi ska kunna leva mer hållbart och klara klimatkrisen kan vi inte fortsätta att planera för enskilda villor i så pass stor omfattning. Det finns villor, men problemet är att kostnaderna för att bo i villa är så låga i jämförelse med att bo i lägenhet eller kedjehus/radhus. Därför väljer många att bo kvar trots att de har alldeles för stort hus. Här behöver vi en förändring. Fler behöver bo i en bostad anpassad efter sina behov. Bygg fler mindre hus och lägenheter med möjlighet att ha trädgård/odling nära, det tror jag kan locka fler att flytta från sina villor och då kan vi bevara den tätortsnära skog som vi så väl behöver för att må bra.

Kommentarer:

Efterfrågan på villatomter är betydligt större än utbudet. Därför föreslår planprogrammet en viss andel friliggande och gruppbyggda villor, främst där avståndet till befintlig kollektivtrafik är störst. De delar som ligger närmare kollektivtrafik föreslås för tätare exploatering, som gruppbyggda radhus, kedjehus och även flerbostadshus.

I arbetet med Utbyggnadsstrategi 200 000 ingår just att hitta redan exploaterade ytor som på sikt kan utnyttjas för förtätning. Eftersom antalet invånare växer stadigt krävs dock både kompletteringar i befintlig bebyggelse och exploatering av tidigare ej exploaterad mark.

Trafiken

Vi var flera som tog upp den nya huvudgatan och trafiksituationen på samrådsmötet. Svaret vi fick var att ni ska titta på det senare. Den nya

huvudgatan ska ansluta Smedjebergsvägen/Kyrkogårdsvägen, precis i en brant backa i en kurva. Redan idag är trafiksituationen här mycket farlig och det är knappt att det går att möte en buss i kurvan. På ena sidan av vägen finns en smal trottoar som är skolväg till Brodalsskolan. På trottoaren ska både cyklister och gångtrafikanter samsas, ute på vägen ryms ingen cyklist. Hur blir det om fler bussar och mer trafik ska gå på denna väg? Om det fanns utrymme att bygga en säkrare gång- och cykelväg här skulle det sannolikt vara gjort för länge sedan, men bostäder utmed vägen hindrar såväl en breddning av vägen som en byggnation av GC-väg.

Foto där den nya huvudgatan ska dras genom skogsmarken.

Kommentarer:

Trafiklösningen vid Smedjehov får studeras vidare i kommande detaljplanläggning.. Ett alternativ är att öppna upp för trafik via både Smedjehov och Torparevägen, vilket skulle avlasta vägen via Smedjehov.

Avsikten är att åstadkomma en säker skolväg mellan Gärdet/Målö ängar och Stenslätten/Flahultskolan. Eventuellt kan en ny gång- och cykelväg komma att anläggas i det mindre branta området öster om nuvarande bebyggelse i Stenslätten, eller via Torparevägen

Grönstråk

De grönstråk som ska lämnas kvar enligt planen är förhållandevis smala. Vad händer med dessa stråk när skogen runt dem tas bort? Det kommer bli mindre skugga i den kvarvarande skogen och därmed torrare. Försvinner blåbärsriset och mossan? Enligt "kommunkartan" finns en kommande detaljplan i ett av områdena som ska fungera som ett grönstråk. Vad är det som gäller här?

Grönstråken som ska bevaras finns i alla väderstreck. I söder och väster finns höga tallar. Den skog som räddas kvar kommer skugga alla bostäder så fort

solen står lite lägre på himlen. Redan idag finns det mycket mygg och knott som föds i de blöta områdena i skogen. Jag ser framför mig villatomter i skugga som plågas av mygg och knott framåt kvällen. Kommer den lilla skogen som räddas att få stå kvar då? Eller kommer den som på så många andra ställen att huggas ner för att öppna upp och släppa in mer ljus?

Kommentarer:

På kommunkartan finns bland annat inlagt kommande detaljplaner. Avgränsningen av områdena är dock i många fall mycket ungefärliga och så är fallet även med den rödmarkerade ytan i södra delen av Mälö ängar. Ytorna anger inte kvartersmark, utan ett ungefärligt område som kan komma att planläggas. Det kan vara kvartersmark eller allmän plats, där allmän plats kan omfatta bland annat naturmark. Naturligtvis kommer inte en skoltomt att planläggas där planprogrammet anger ett grönstråk.

Ta ett omtag

I planprogrammet konstateras att en del av den nya bostadsbebyggelsen (de inre delarna av Mälö ängar) hamnar långt från kollektivtrafikförbindelser. Därför har ett måttligt antal nya bostäder i form av främst villor planerats in där. Kombinationen av få bostäder och långt till kollektivtrafik borde rimligen leda till slutsatsen att det inte är värt att offra den tätortsnära skogen för detta. Om slutsatsen är att ingrepp i skogen inte kan undvikas, försök då åtminstone att minska ingreppet och plocka bort de delar som ger relativt få nya bostäder. Bygg inte en huvudgata som blir en genomfartsled mellan Norrahammar (Smedjebergsvägen/Kyrkogårdsvägen) och Taberg (Tahevägen).

Jag vädjar därför att ni tar ett omtag. Gör en kostnads-nyttoanalys och en mer noggrann inventering av naturvärden. Undersök möjligheten till förtätning och att göra bostäder i områden som idag nyttjas för verksamhet som är sämre lämpad för tätorter. Sammanställ alla andra bostäder som planeras i Norrahammar och Taberg, till exempel i gamla bruksområdet. Ställ er sedan frågan om inte även dessa nya invånare behöver sin tätortsnära skog för att kunna leva ett gott och hälsosamt liv?

Kommentarer:

I arbetet med Utbyggnadsstrategi 200 000 ingår just att hitta redan exploaterade ytor som på sikt kan utnyttjas för förtätning. Eftersom antalet invånare växer stadigt krävs dock både kompletteringar i befintlig bebyggelse och exploatering av tidigare ej exploaterad mark.

32

Lyssnade på det digitala mötet den 9 Juni 2021, men blev tveksam till nämnda förslag för området. Verkar inte som man tagit någon större hänsyn till djur o natur i området vad det gäller Mälön. När man talar om att fylla igen mossar och bygga industrier samt ev. påla.

Läser man om mossarnas betydelse på Naturvårdsverkets sidor, så har dom stor betydelse för grundvattnet och även reservoar för att ta emot stora regnmängder m.m.

Området runt Tahesjön och Suttersjöarna har ett rikt djur och fågelliv som man behöver väga in i sammanhanget.

Det ordnas mycket aktiviteter runt Tahe badplats och dess närliggande områden.

Tabergsmilen anordnas varje år runt sjön med tusentals deltagare, orienteringar, tipspromenader m.m. Många ställer bilen vid badplatsen och vandrar i området.

När det nya området på Pengabergsvägen blir klart med cirka 500 nya personer kommer badplatsen med närliggande skogsområden få ännu mer besök, för att inte tala om när Målö Ängar har byggts.

Tabergsån är den enda riktiga badplatsen på denna sidan Tabergsån. Viktigt att man redan nu ser till att det behålls tillräckligt stora strövområden i dess närhet.

Tidigare kommunledningar har varit väldigt försiktiga med exploateringar i området.

Som synpunkt tycker jag att områden 15-16 samt Ö mossen med mark runt plockas

bort från ev. detaljplan, och får fortsatt vara strövområde för djur o människor.

Kommentarer:

Strövområdena utgörs till mindre del av de ytor som ingår i östra delen av programområdet. Här finns istället främst befintlig industri, jordbruksmark och mossmark. Påverkan på Suttersjöarna och området runt Tabesjön begränsas genom att ett stort avstånd lämnats till föreslagna ytor för verksamheter och industri.

33 [REDACTED]

Jag är orolig för hur ni avverkar skog när det finns öppna åkermarker i närheten. Vi som bor i Området, i mitt fall Flahult, njuter av skogen och möjligheten till motion och rekreation. Den måste vi värna tänker jag. Jag tycker ni planera att ta bort alldeles för mycket av den skog som jag och många med mig älskar att vara i.

Kommentarer:

För kommentarer kring skogens värde för friluftsliv och motion se punkt 7.

34 [REDACTED]

Jag är helt förfärad över dessa planer som kommer att innebära att min och hela samhällets oas och källa till återhämtning samt fysisk aktivitet krymper. Jag och många med mig går i den här underbara skogen varje dag. Under det gångna året har motionsspåret dessutom blivit otroligt populärt. Att då ta ifrån oss Norrahammarsbor detta verkar verkligen otroligt dumt. Det är ju av stor vikt att hålla igång fysiskt för både den fysiska och den psykiska hälsan. I denna skog vandrar jag ensam och tillsammans med vänner, motionerar, plockar bär och svamp, åker skidor med mera. Det skulle vara så otroligt sorgligt om vår skog togs ifrån oss!

Kommentarer:

För kommentarer kring skogens värde för friluftsliv och motion se punkt 7.

35 [REDACTED]

För oss som bor i området kring Flahult och Målön idag är naturen otroligt viktig. Både som motionsområde och som rekreation.

Många av oss har valt att bo här med denna tillgång och närhet till motionsspår och natur.

Det är av stor vikt att dessa områden bevaras i framtida bebyggelse. Detta gäller både Målön och området som Svenska Kyrkan vill sälja av utmed Kyrkogårdsvägen i Norrahammar.

Motionsspåren används både sommar och vinter för skidåkning, motion och promenader. Och det är mycket positivt att det finns sammanhängande slingor för både 1, 3, 5 och 10 km. De utgår idag ifrån grusplanen på Flahult vilket de bör göra även framöver. Utöver vi som bor i Norrahammar så använder Flahultsskolan, Snilleblixten, NGIS med flera spåren flitigt.

Under samrådsmötet berättade ni att motionsslingorna ska bevaras och få en tryggare sträckning vilket jag tycker är bra. Är även bra att man planerar för att det ska kunna finnas bredare spår så att det på vintertid kan göras både promenadstråk och skidspår parallellt. Eftersom befintliga skolor och idrottsorganisationer använder spåren idag är det av största önskan att man från Flahult kan nå alla motionsspår precis som idag!

Kommentarer:

För kommentarer kring skogens värde för friluftsliv och motion se punkt 7.

36

Svenska mosskulturföreningen bildades år 1886 av Carl Henrik Jobst von Feilitzen.

Föreningens huvudsyfte var att verka för mossmarkers rationella odling och användning på annat sätt. Forskning och vetenskapliga tillvägagångssätt drev föreningen framåt

1890 etablerades fältförsöken av mosskulturföreningen till ett arrenderat område utanför Taberg. (mossfältet) Fastighetsägaren var Spånberg, som ägde och drev Norrahammars bruk. På försöksgården utvecklades även jordbruksredskap som bland annat tillverkades på Norrahammars bruk. 1894 Friköpte föreningen mark, varav de därefter döpte det till Flahults försöksgård.

Man arrenderade dock en del annan mark fortfarande.

Mellan 1890 till 1910 uppfördes de flesta byggnader på gården. (magasin, ladugård, mangårdsbyggnad med mera.

1897 hade Mosskulturföreningen anlagt två kolonat eller så kallade småbrukarhem efter tyskt mönster. Avsikten var att undersöka om dessa kolonat kunde ge en familj rimlig försörjning. Varje kolonat fick totalt 8 hektar mark, varav 3 hektar fastmarksjord. På kolonatet uppfördes en bostad bestående av ett rum och kök, samt en ladugård jämte loge och lada, avträde och vedbod. Dessa Kolonat fick namn Nyedal och Jennylund.

1901 började man samla in väderleks data, bl.a. till SMHI, detta fortsatte till 2014

År 1903 uppfördes en av föreningen inköpt tomt i Jönköping en institutionsbyggnad vid Vedtorget på Öster i Jönköping. Föreningen hade ett eget laboratorium i byggnadens källare för forskning om olika grödor och odlingsmetoder.

En byst av Feilitzen Finns på Ved torget i Jönköping.

1914 restes en minnessten över Feilitzen på Försöksgården, som fortfarande finns kvar.

1937 Svenska Mosskulturföreningen sammanslås med Betes- och vallföreningen . Dess nya namn blir Svenska Vall- och Mosskulturföreningen. Detta blev sedan "Svenska vallföreningen".

1939 blev Flahults försöksgård en statlig försöksgård.

1948 byggdes den nuvarande ladugården och var då Sveriges modernaste ladugård

1961 Upphörde Flahult att vara en fast försöksgård. Gården överfördes till domänverkets ägor.

1962 Startade Skogshögskolan ett projekt med skogsodling på Granarps mosse. Under skogshögskolans ledning studerades hur tillväxten påverkas av dikning och gödsling.

Under 1960 talet arrenderades gården av Hultman som bedrev mjölkproduktion och även hade andra djur. En del försök i jordbruket fortsattes in på 70-talet dock

1988 köpte arrendatorerna Hultman gården av Domänverket, 2 mindre fastigheter såldes tidigare separat på 80-talet.

Från 1890-1960 finns det en otrolig mängd noggrann information, allt i från utsäde-skörd.

Olika försök med gödsling, andelar sand,jord och mossa i olika kombinationer.

Vete,Korn, potatis, rovor och även vallodling förädlades i en noggrann dokumenterad process.

Många äldre personer har minnen från gården och dess verksamhet i form av potatislov, skördar, djurhållning med mera.

Flahult var landets första Försöksgård, och platsen för den kunskap gården och svenska mosskulturföreningen har utvecklat för landets bönder bör bevaras.

Under andra delen av 1900 talet var Sverige till stora delar självförsörjande (ca 90%) och idag är självförsörjningsgraden nästan halverad.

Kombinationen av gårdens historia och att den fortfarande brukas gör den värd att bevaras, även det rika naturliv med vanliga och ovanliga djur och växter gör att det tätortsnära läget bidrar till förståelse och uppskattning av landsbygd och jordbruk.

Älg

Rådjur

Räv

Vessla

Hare

Ödla och andra groddjur

Trana

Ormvråk

Tornfalk

Duvhök

Berguv

Mindre Hackspett

Gröngöling

Korp

Björktrast

Skogs duva

Kråka

Ek

Lind

Blåsippor

Gulsippor

Kungs örn och Röd Glada kan ses över fälten emellanåt.

Enligt lag ska exploatering av jordbruksmark prövas enligt Miljöbalken 3kap. 4§

Vi kan inte på grund av kortsiktig planering beröva våra nuvarande och framtida kommuninvånare denna landsbygdsmiljö med sin rika kulturhistoria.

Område 9, 10, 11, 12, 13, 17 och 18 skall utgå ur planen.

Kommentarer:

Kommunfullmäktige beslutade genom att anta gällande översiktsplan 2016 att Målö ängar skulle på sikt planläggas för bostäder, och till en viss del verksamheter längs Tahevägen. För Målön beslutades i samma översiktsplan

att större delen skulle på sikt planläggas för industri. En mer detaljerad avgränsning av naturmark och kvartersmark prövas däremot genom att detta planprogram tas fram, samt i kommande detaljplanearbete.

Stadsbyggnadskontoret har i rapporten Jordbruksmarkens värden i samhällsplaneringen (Stadsbyggnadskontoret 2019-04-30) redan värderat bland annat de aktuella ytorna kring försöksgården. I rapporten konstaterades att värdet av ekosystemtjänsterna sammantaget var lågt till måttligt, och därför i samtliga tre alternativ (förutom nollalternativet) bedömdes att värdet av en exploatering enligt översiktsplanen övervägde värdet av ett bevarande som jordbruksmark.

Rapporten ligger tillsammans med övriga underlag till grund för den samlade bedömning som utmynnat i planprogrammets utformning och omfattning i denna del.

Ett större område runt försöksgården utgår ur planprogrammet och kan därför brukas vidare som jordbruksmark. Se reviderad programkarta daterad 220112.

37 Sverigedemokraterna Jönköping

Område 1: Ishallen Smedjehov har ett bra läge idag, det enda tänkbara alternativa läget är på Norrahammars Bruk. Ishallen har idag en bra is men ett dåligt skal, initiativ och kunskap för att lösa detta på ett kostnadseffektivt sätt finns inom HC Dalen. En ombyggnad av befintlig ishall förefaller idag vara ett bättre alternativ än att flytta ishallen och bygga flerbostadshus på område 1.

Område 2: Flerbostadshus stryks i planprogrammet då det är äganderätter det är störst efterfrågan på. I område 2-6 kan med fördel planeras för ett eller flera områden med "Trädgårdsstad" i äganderättsform då kring 70 % av svenska folket år efter år anger att man helst vill bo i ett egenägt småhus.

Område 3-5: Inga synpunkter på föreslaget planprogram.

Område 6: Flerbostadshus stryks i planprogrammet, i övrigt se område 2.

Område 7: Inga synpunkter på föreslaget planprogram.

Område 8: I detta område kan man pröva att planlägga för icke störande verksamhet med möjlighet för eget boende på tomten. Dessa tomter bör ha en storlek på mellan 5000m² och 20000m². Tomterna bör säljas orörda med befintlig skog och växtlighet.

Område 9: Detta område planläggs inte då det ska fortsätta att vara Jordbruksmark.

Område 10, 11, 12, 13, 17 och 18 planläggs inte då de till största delen utgörs av Jordbruksmark och ska således ej exploateras. De södra delarna av område 13 och 17 som består av skogbevuxen mossmark kan eventuellt exploateras som industriområde. Om det ej går att finna annan mark för en eventuell kombiterminal så ska så liten del som möjligt av område 18 exploateras för kombiterminal. Inga nya utfarter eller infarter till Tahevägen från dessa områden skall byggas. Norra delen av område 10 eller 18 skulle kunna lämpa sig för en eventuell 4H-gård kanske med tillhörande ridskola.

Område 14, 15 och 16: Områdena ska huvudsakligen anslutas till Granarpsvägen söder om NOBIA, i övrigt inga synpunkter.

Hela planområdet utgör idag ett enormt stort magasin för dagvatten vid exempelvis 100-årsregn vilket inte ett industriområde med stora tak och asfalterade ytor utgör. Detta är något som måste beaktas då vi denna vecka erfarit att det kan falla 140mm regn på ett dygn i ett område i länet.

Kommentarer:

En alternativ placering för en ny ishall har varit grusplanen öster om Kyrkogårdsvägen nära NGIS spårcentral. Om och när en flytt av verksamheten blir aktuell får olika lägen utvärderas. Planprogrammet föreslår som alternativ till flerbostadshus i område 1 även äldreboende.

I övriga delområden inom Målö ängar föreslår planprogrammet en variation av boendeformer och byggnadstyper där den högsta exploateringsgraden återfinns närmast befintlig kollektivtrafik. Eftersom det finns en stor efterfrågan på villatomter föreslås sådana såväl för stycke- som och gruppbyggnation. För att uppnå bedömt antal mellan 300-500 bostäder, och även kunna bibehålla delar av skogen måste dock en del bostäder åstadkommas i flerbostadshus och gruppbyggda markbostäder.

Förslaget till bostäder i kombination med icke störande verksamheter är intressant och bör studeras vidare när område 8 detaljplaneläggs. Hänsyn måste dock tas till befintligt industriområde in Målön.

För kommentarer kring tidigare strategiska beslut och utredning angående planläggning för verksamheter och industri på jordbruksmark se punkt 36.

För kommentarer kring dagvattenfrågan se punkt 17.

38

Målö ängar har ett väldigt stort naturvärde för boende i Norrahammar /Taberg .Det vore väldigt allvarligt att förstöra detta unika område!! Skapa istället ett naturreservat / natura område till allas glädje . Bevara även Målön med den unika försöksgården i centrum. Eftersom det byggs söderut längs E4 Skulle Hok vara ett alternativt boende för deras anställda. Örnaberget ligger i en dalgång! Vid byggnation på höjderna enligt förslag kommer vår miljö att försämrats avgaser mm följer tyngdlagen dvs sjunker till dalgångens lägre läge. Djurlivet skulle även det drabbas hårt, ett unikt tranpar återkommer år efter år. Skogen är även fladdermusens hemvist. Tabergsgruvan har en stor koloni.

Kommentarer:

För kommentarer kring skogens värde för friluftsliv och motion se punkt 7.

39 Bilaga till Sverigedemokraterna Jönköpings yttrande 37

Texten är identisk med yttrande 36 från [REDACTED] och återfinns där.

Kommentarer:

Se kommentarer under punkt 37.

40

Jag ställer mig starkt frågande till den planerade utbyggnaden av Målön och Målö Ängar. Planerna kommer innebära att omfattande ytor sammanhängande skog tas bort. Hela området är idag ett mycket uppskattat ströv- och motionsområde. Det är också det enda sådana område tillgängligt i närområdet för stora delar av Norrahammar.

Jag själv har inte valt att bosätta mig här för utsikten att snart vara omgiven av förtätad bostadsbebyggelse. Tvärtom ligger lockelsen i kombinationen av möjlighet till villaboende i närheten av affärer, skola,

samhällsservice - och "äka" naturupplevelser. Dagens fördelning av bebyggelse och skogs-/strövområden utgör en avgörande grund för de värdena.

Kommentarer:

För kommentarer kring tidigare strategiska beslut angående planläggning av Målö ängar och Mälön se punkt 36.

41 Cykelfrämjandet

Genhetskvote

På sidan 11 beskrivs kraven på genhets- och restidskvoter relativt utförligt vilket är positivt speciellt som detta är ett stort område som planeras. Därför är det under all kritik att man hänvisar till kommande detaljplaner för mer detaljerad redovisning av genhetskvoteerna. Detta eftersom kommunen har en dålig vana att sedan i detaljplanen hävda att "detaljplanen är så liten så vi kan inte påverka genhetskvote". Detta har vi sett i princip alla detaljplaner vi granskat de senaste åren. Därför behöver genhetskvote beräknas i detta skede innan områden och delar börjar detaljplaneras för annars är risken överhängande att det "blir som det blir" med genheten för cyklister och gående.

Kommentarer:

Ett planprogram är till sin natur relativt översiktligt, varför alla detaljer när det gäller bland annat mindre gator och cykelvägar inte redovisas. Någon beräkning av genhets- eller restidskvote är därför svår att göra i detta tidiga skede. Däremot kan konstateras att en ny bro över järnvägen i planprogrammets östra del öppnar för en betydligt genare cykelpendling från Taberg mot de centrala och sydöstra delarna av Logpoint/Torsvik.

Inom programområdet och mot intilliggande stadsdelar är genhets- och restidskvoteerna godkända till bristfälliga. Cykelvägar finns på Möbelvägen, Tahevägen och Granarpsvägen. Programområdet kan dock nås från Norrahammar, Taberg och Barnarp genom cykelvägnätet. Genhets- och restidskvoten från området till Barnarp och Norrahammar är godkänd respektive bristfällig. Kvoterna från området till Tabergs centrum är bristfälliga enligt Cykelprogram för Jönköpings kommun, 2016.

I den fortsatta utbyggnaden av området så finns det goda förutsättningar att väsentligt förbättra cykelvägnätet och med det även dessa kvoter.

Onödiga omvägar för cyklister och gående

På sidan 9 och 10 visas olika föreslagna dragningar gator och gång och cykelbanor. Alla tre lämnar ett par rejäla hål i cykelinfrastrukturen och gör cykelresorna onödigt långa, se lila markeringar nedan.

Förslag till trafikstruktur

Här ser vi tydligt behovet av att genomföra genhetsanalyser i detta skede. Mest kritiska anser vi bristerna på Målö ängar sidan vara. Att det inte planeras gång och cykelväg från rondellen på Tahevägen in till området är skandal, istället ska cyklister som kommer från Taberg fortsätta några hundra meter fram för att sedan cykla snett tillbaka innan de ska göra en ny 90 graders sväng in på "huvudgatan". Så bygger man inte välkomnande cykelinfrastruktur som lockar pendlingscyklister på 2020 talet. Bristerna blir även tydliga om man räknar antalet anslutningar till respektive område från Tahevägen. Bostadsområdet har en anslutning medan industriområdet har tre anslutningar.

Kommentarer:

Planprogrammet är till sin natur översiktligt varför samtliga länkar i trafiksystemet inte är redovisade. Läget för dessa kommer att anpassas till den utformning som blir resultatet av nu genomfört samråd och i arbetet med kommande detaljplaner. Inom åtminstone tre av de fyra markerade sträckorna planeras separat gång- och cykelväg. Den nordöstra länken kan dock komma att utgå helt eftersom denna gata inte bedöms behövas när jordbruksmark kring försöksgården utgår ur programområdet.

Målö ängar föreslås få minst tre allmänna anslutningar. Målön föreslås få tre, varav två är nya. Troligen slopas nuvarande utfart vid försöksgården varvid trafiken leds via de andra nya gatorna mot Tahevägen eller via nya matargatan ner mot sydost och trafikplats Hyltena.

Onödigt smala gång och cykelvägar

På sidan 11 visas 2 typskisser där bredden på den gemensamma gång och cykelbanan är satt till 2,5 m. Här undrar vi varför kommunen väljer att lägga sig på miniminivå? På en så smal gång och cykelbana är det svårt att mötas två cyklister om det samtidigt är en gående som behöver passeras. Har vi inte högre ambitioner avseende oskyddade trafikanter i Jönköping när vi planerar helt nya områden? Cykelfrämjandet anser att bredden bör ökas till 3,5-4 m, i alla fall i bostadsdelarna av området.

Kommentarer:

Gång- och cykelbanans bredd ökas till minst 3,0 meter.

42 [REDACTED]

Många har flyttat hit för att vara nära friluftslivet. BEVARA elljusspåret/motionsspåren i skogen mellan Flahult o Tahe!!!

Kommentarer:

Motionsspårets slinga på 9 km kommer kunna finnas kvar. Elljusspåret ligger längre norrut och berörs inte av planprogrammet.

43

Viktigt att behålla skogsområdet med 3 o 5 km spår samt milspår. Promenader, löpning, bärplockning, skidspår på vintern. Används av många, både som bor nära och som tar bilen dit. Används mycket av Flahultsskolan och Snilleblixstens förskola.

Kommentarer:

Av motionsspåren berörs slingan på 9 km. Planprogrammet har dock anpassats så att den kan vara kvar. I övrigt har Målö ängar utformats så att stora delar av naturmarken kan finnas kvar inklusive ett grönt stråk som delar området i en sydlig och en nordlig del, samt området kring Målövallen. I detaljplaneskedet finns möjlighet att mer i detalj anpassa bebyggelsen till viktiga skogspartier med såväl biologiska som sociala värden.

44

Vi slår ständigt nya värmerekord. Förra årets värmerekord slogs i år. Jag förstår inte varför grönområden ska göra plats åt industriområden. Vi behöver grönområden mer än någonsin, inte fler industriområden. Behåll de grönområden som finns! Vi behöver naturen. Skogen är också viktig för människors fysiska och psykiska hälsa.

Kommentarer:

För kommentarer kring tidigare strategiska beslut angående planläggning av Målö ängar och Målön se punkt 36.

45

Jag skulle anse att de vore en stor förlust för vårt samhälle att ta bort naturen. Skogen är en stor samling för våra barn där de får utforska naturen samt utöva sin fysiska aktivitet. Samtidigt som det är ett fint naturstråk för motion för såväl människor och hundar. Vi blir ett allt mer stillasittande folk därav måste vi ta hand om den natur som finns kvar i Norrahammar. Vi måste värna om vårt svenska naturarv till skogsmark, som svamp och bärplockning . Vår kära allemansrätt!

Vi måste även tänka på alla djur som bor där, allt från älg, räv, rådjur, fåglar och dylikt!

Låt vår skog vara kvar för om inte minst för alla barns skull, tack.

Kommentarer:

För kommentarer kring tidigare strategiska beslut angående planläggning av Målö ängar och Målön se punkt 36.

46 Trafikverket Region Syd

Allmänna synpunkter

Trafikverket är generellt positiva till planprogrammet och den föreslagna lokalisering av industrimark som erbjuder goda förutsättningar för att

flytta över godstransporter från väg till järnväg. Planområdets bostadsdelar erbjuder utmaningar för att skapa goda kollektivanslutningar med de delvis långa avstånd till hållplatser som nu råder. Områdena måste planeras så att hållbara resor blir ett attraktivt alternativ för att inte påverka på trafiksystemet ska bli betydande. Det är därmed viktigt att det i framtida planering av området förs en nära dialog med Jönköpings Länstrafik för att kollektivtrafiken ska bli det naturliga alternativet.

Kommentarer:

Diskussioner förs kontinuerligt med JLT och en översyn kommer göras av kollektivtrafiknätet när trafikstrukturen i hela västra Torsvik förändras. Bland annat kommer en ny bro över järnvägen innebära nya möjligheter för ett attraktivt kollektivtrafiknät. För kommentarer kring hållbara resor se punkt 23.

Vägar

Planområdet ligger ca 1200 meter väster om Europaväg 4 som är utpekad som riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap 8§ miljöbalken. Områden som är av riksintresse för kommunikationer ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller nyttjandet av anläggningen. I planprogrammet konstateras att området när det är fullt utbyggt i hög grad kommer belasta E4:an och trafikplats Torsvik. Det saknas i planprogrammet en beskrivning av vilka trafikflöden som hela området förväntas generera fullt utbyggt och vilka konsekvenser detta får på den statliga infrastrukturen. I det tidiga skede som planprogrammet befinner sig är det svårt att göra tillförlitliga prognoser men Trafikverket anser att det i planprogrammet behöver tas fram en trafikutredning som beskriver hur planområdet i sin helhet påverkar trafiksystemet. Trafikverket vill i detta tidiga skede lyfta att om exploateringarna medför en sådan trafikökning att det uppstår betydande påverkan på framkomligheten på den statliga infrastrukturen kommer kommunen i framtiden behöva vara med och medfinansiera kapacitetshöjande åtgärder i anslutningarna till E4 i Trafikplats Torsvik och Trafikplats Hyltan.

Kommentarer:

En trafikanalys är framtagen gällande trafiken för Flahult 19:8 mfl (kombiterminalen) som inkluderar delar av planprogrammet för Målön och Målö Ångar. Denna trafikanalys kan även kompletteras och justeras när omfattningen av exploateringen konkretiseras i kommande detaljplaner.

I planprogrammet lyfts kortfattat frågan om lastbilsparkering vilket är en mycket viktig fråga att djupare studera och hantera i fortsatt planering av området. Det bör redan i detta skede finnas med en plan för var en lastbilsparkering, likt anläggningen vid trafikplats Hyltan, lämpligast lokaliseras inom planområdet för att hantera det uppställningsbehov som planen genererar.

Kommentarer:

Frågan om ytterligare parkeringsmöjligheter för lastbilar på Torsviksområdet är en fråga som vi arbetar med, framtida detaljplaner kommer att medge ytor för sådana parkeringar. En parkeringsplats för lastbilar borde förberedas för el-laddning och detta måste studeras tillsammans med Jönköpings Energi. Vidare så är huvudmannaskapet för en sådan funktion inte självklar

Järnväg

Trafikverket är positiva till den överflytt av gods till järnväg som planprogrammet möjliggör. Trafikverket och Jönköpings kommun arbetar och behöver fortsätta att gemensamt arbeta för att möjliggöra en så stor överflyttning av gods till järnväg som möjligt.

I de kommande planprocesserna för detaljplanerna kan Trafikverket komma att ha fler/andra synpunkter än de som lämnas på planprogrammet.

47

Jag har sedan samrådsmötet försökt föra en dialog med boende i Tabergsområdet för att fånga upp deras upplevelser av planprogrammet. I den här texten vill jag förmedla några av deras farhågor. Till att börja med vill jag dock be er att faktiskt ta hänsyn till det som uttrycktes av medborgarna under samrådsmötet, även om de individer som uttalade sig där sedan inte har gått hela vägen och skickat in sina tankar via den här kanalen.

I den kommande texten läggs synpunkter på ert planprogram fram tillsammans med eventuella förslag på åtgärder. Det handlar framförallt om en vädjan att vidga perspektivet till boende i Tabergsområdet överlag istället för bara inom planområdet. Därefter föreslås andra etableringsprinciper som tar tillvara på de boendes intressen genom att exempelvis inte exploatera jordbruksmark, undvika exploatering över mark med naturvärde och satsa på icke störande verksamheter som är i linje med Torsviks funktion som logistikcentrum. En del av förslagen är varandra uteslutande eftersom de kommer från lite olika håll, men några av dem vävs ändå samman som en helhet.

Den första synpunkten på planprogrammet är att det framförallt tar hänsyn till boende i det planerade området. På sidan 2 nämns förvisso Tahe gård som ligger utanför planområdet och ni visar att boende där ska skyddas av en buffertzona i form av icke störande verksamhet, område 15. Det verkar dock inte finnas någon plan för att upprätta en buffertzona av icke störande verksamhet mot de bostäder som finns på Tahesjöns östra och södra strand, samt Granarpsjöns norra strand. Inte heller Tahesjöns västra strand verkar ha tagits hänsyn till trots att det redan ligger ett antal bostäder där. Framförallt har olika företag också börjat anlägga ett större bostadsområde där som också kommer drabbas av det buller som industrier, järnväg och tung trafik för med sig. Mellan samtliga av de bostäder som nu har nämnts och område 16 och 17 i planprogrammet saknas den buffertzona som satts upp mot bostäderna i planprogrammet och Tahe gård. Dessa byggnader syns inte på de kartor som används inom planprogrammet, men de ligger på samma avstånd till industriområdet som Mälö ängar kommer göra. Det är således rimligt att ni funderar på möjligheten att förvandla område 16 och delar av område 17 till icke störande verksamheter för att upprätta en buffertzona. Jag återkommer dock till område 16 och 17 i förhållande till naturvärden längre ner i förslaget.

Kommentarer:

Från delområde 16 är det ca 800 meter till närmaste bostadshus öster om Tahesjön (Tahe 1:112) och ca 700 meter till närmaste bostadshus vid Tahe gård (Tahe 1:127).

Från delområde 16 är det också ca 500 meter till närmaste bostadshus norr om Granarpssjön (Granarp 1:5).

Från delområde 6, avsett för bostäder, är det ca 200 meter till det befintliga industriområdet Målön. Det är alltså betydligt närmare till de föreslagna bostäderna från industri, än till befintliga bostäder.

På sidan 47 i planprogrammet tar ni upp att värdena för reglering av avfall, föroreningar och andra störningar kommer att påverkas påtagligt. Ni tar upp att "buller och föroreningar kommer att förekomma från främst trafik och industri". Ni presenterar sedan lösningar som kompenserar förlusten av icke hårdgjorda ytor, men ni tar inte upp några lösningar för bullret. Detta buller kommer så som planprogrammet nu ser ut att drabba boende runt Tahesjön som nämnts ovan, men också själva Tahesjön i sig. Detta ser många boende i Tabergsområdet som olyckligt då sjön just nu utgör en oas av i stort sett orörd natur där invånare kan njuta av tystnaden, och det är en möjlighet som nyttjas av många invånare. Om tunga industrier och en kombiterminal anläggs i närheten kommer naturupplevelsen här att påverkas negativt. Således är det inte bara påverkan på naturområden inom planprogrammets område som bör tas i beaktande.

Ni visar upp en medvetenhet runt att bullret är ett reellt problem eftersom ni är noga med att försöka undvika det för framtida bostäder i Målö ängar, vilka som sagt ligger på samma avstånd till planerade industrier och vägar trafikerade av tung trafik. Ni förkunnar på sida 20 att bullerfrågan behöver utredas vidare i detaljplaneskedet, men vi invånare menar att det är viktigt att förhållandet till boende utanför planprogrammets område är hanterat innan planprogrammet antas.

Kommentarer:

Föreslagna och befintliga bostäder i planprogrammet ligger betydligt närmare industriområde än befintliga utanför programområdet. Därför ingår en buffertzona i form av mindre störande verksamheter mellan industri och bostäder inom programområdet.

Det är också värt att ifrågasätta om området verkligen måste ianspråktagas just som ett industriområde. Ni lyfter på sida 24 fram Jönköping som ett logistikcentrum, och ni för fram Torsvik som en viktig logistikpunkt vid flera tillfällen i planprogrammet. Det är då rimligt att anta att Målön främst borde utgöras av icke störande logistikverksamhet med mindre inverkan på miljön, istället för industriverksamhet med större inverkan på miljö och buller i området.

Flera av de invånare jag har talat med har dock varit emot förslaget med verksamhetsområde som helhet. Ni tar upp en del av den här kritiken när ni skriver att "landskapsbilden ändras från ett öppet kulturlandskap till ett relativt storskaligt verksamhets- och industriområde inom området" (s.35). Detta påverkar inte bara boende i kommande Målö ängar utan alla boende i Taberg och Månsarp, som idag får åka förbi öppna landskap och jordbruksmark på vägen hem. Många boende i området upplever att detta bidrar till inre frid och välmående, även om de som ni påpekar inte nyttjar området runt Målön för motion i så hög utsträckning. Den förändring som föreslås i planprogrammet påverkar starkt stadsdelens självbild och den kan också komma att påverka framtida bosättning och välmående i området. Förslaget handlar mycket om att flytta bort den här typen av verksamheten från stadskärnan där de boende ska slippa se eller störas av den. Men den påverkar också de boende negativt i den delen av staden den flyttas till.

Kommentarer:

För de som färdas längs Tahevägen blir förändringen störst förbi delområde 8, 9 och 18. För delområde 10 föreslås att ett område avsätts som minnesplats för försöksverksamheten samt en fortsättning av den gröna zon som ligger mellan nuvarande Målöns industriområde och Tahevägen.

Ett större område runt försöksgården utgår ur planprogrammet och kan därför brukas vidare som jordbruksmark. Se reviderad programkarta daterad 220112.

På samma sätt kan en grön zon bevaras förbi delområde 8 och 9, även om där inte föreslås någon industriverksamhet. Norr om delområde 8 och mellan delområde 10 och 18 föreslås grönområden.

Sammantaget kommer betydande delar av sträckan genom programområdet att kantas av grönområden och gröna zoner.

Många boende i området som ger uttryck för ovan nämnda rädsla ifrågasätter också att ni ska ta befintlig jordbruksmark i anspråk. Ni argumenterar ingående för detta i ert planprogram på sidorna 22 och framåt. Ni refererar först till svensk lagstiftning och skriver att "aktuell jordbruksmark bedöms som brukningsvärd. Den får därmed enbart exploateras om det behövs för att ta tillvara väsentliga samhällsintressen och efter att andra möjliga lokaliseringar har utretts"(s.22). Ni argumenterar för att det är ett samhällsintresse att kommunen ska växa och att platsen är bra på grund av dess strategiska läge. Men i citatet ovan anger ni tydligt att jordbruksmarken först kan tas i anspråk efter att andra möjliga lokaliseringar har utretts. Här framstår det som att ni inte riktigt följer de riktlinjer ni själva presenterar eftersom inga sådana utredningar redovisas. Istället verkar ni ha bestämt er för att Torsvik skulle passa bäst och ni söker därför inte ens efter alternativ där verksamheterna skulle kunna anläggas utan att jordbruksmark behöver tas i anspråk, eller åtminstone redovisar ni inga sådana alternativ. Ni tar upp detta kort och skriver att "det finns idag inga andra lokaliseringsalternativ som motsvarar föreslaget exploateringsområde i omfattning och lokalisering", och detta stämmer säkerligen. Men att det inte finns något som motsvarar Torsvik eller Hedenstorp betyder inte att det saknas områden som också skulle fungera bra, om än inte lika bra. Här borde ni således söka efter och presentera fler alternativ att ta ställning till.

Kommentarer:

För kommentarer kring tidigare strategiska beslut och utredning angående planläggning för verksamheter och industri på jordbruksmark se punkt 36.

Ni skulle också kunna ta ställning till möjligheten att utveckla området i planprogrammet utan att vare sig jordbruksmarken eller områden med naturvärden exploateras. Detta för att kombinera en utökning av staden med en levande landsbygd som invånarna trivs i. Detta skulle förvisso ge mindre exploaterbar mark, men den marken som skulle kunna exploateras, exempelvis område 13, 14, 15 och delar av 16 skulle ändå kunna förbindas med befintliga funktioner och ge utrymme till flera nya verksamheter. Om flera områden som exempelvis östra sidan av e4, Hyltena och så vidare, tas i bruk på ett sådant varsamt sätt kan naturen och jordbruket bevaras samtidigt som områden ändå kan beredas för verksamheter. Det är såklart viktigt att det finns verksamhetsområden på pendlingsavstånd, men lika viktigt är det för invånare att det finns riktiga naturområden inom rimligt avstånd.

Många invånare värnar också om de naturvärden som finns i området Målön. I planprogrammet har ni planerat för att ta tillvara delar av marken med naturvärden, vilket uppskattas av invånarna. Men det finns vissa oklarheter och orosfaktorer för invånarna i er hantering av de naturvärden som märkts 9-11. Över dessa områden breder de planerade områdena 13, 16, 17 och 18 (se bild på s.26) ut sig. En relativt stor del av dessa planlagda områden är planerade över naturvådeområde 9. Detta område (9) har klassats som ett område med påtagligt naturvärde, men i kommentarerna går det att läsa att området egentligen skulle kunna klassas som ett område med högt naturvärde. Här har ni valt att gå på den mer gynnsamma linjen för etableringen i stället för den mer gynnsamma linjen för naturen i området som helhet. Den geotekniska undersökningen visar också på s.43 och följande sidor att marken i område 9 består av mossetorv och att det kommer krävas stora resurser för att eventuellt kunna bygga där. Ett förslag från medborgarnas sida är därför att låta naturvärdeområde 9 ingå i den planlagda gröna zon som i nuvarande plan utgörs av naturvärdeområde 13-19. Förutsatt att ni också tar jordbruksmarken i de norra delarna i anspråk som ni har tänkt kan då de norra delarna av Målön exploateras, företrädesvis av icke störande verksamheter som passar in i Torsviks funktion som logistikcentrum, medan de södra delarna av Målön lämnas som buffert mot de boende runt Granarpssjön och Tahesjöns västra, södra och östra strand. På så sätt skulle ni kunna skapa en etablering som tar hänsyn till både boende och den natur som finns i området samtidigt som behovet av nya ytor för verksamheter tillgodoses.

Kommentarer:

Planprogrammet är utformat för att bevara så mycket av befintliga naturvärden som möjligt. Syftet med programsamrådet är just att samla in synpunkter och idéer som kan användas i fortsatt arbete med planprogrammet inför stadsbyggnadsnämndens beslut om godkännande och i kommande detaljplanläggning.

Ett större område runt försöksgården utgår ur planprogrammet och kan därför brukas vidare som jordbruksmark. Detta område kan därför inte ersätta markområden längre söderut. Se reviderad programkarta daterad 220112.

Appropå naturvärden tar ni på sida 7 upp att en privat intressent önskar utöka område 15 i västlig riktning. En sådan utökning skulle betyda exploatering av mark med naturvärden och går därför emot de privata intressen som finns hos boende i området. Flera medborgare föreslår därför att en sådan utökning inte görs utan att områdets naturvärden istället tillvaratas.

Till sist vill jag förmedla medborgarnas oro över giltigheten i följande skrivelse: "Sammantaget bedöms planprogrammet inte medföra någon betydande miljöpåverkan." Ekosystemtjänstanalysen som redogörs för grafiskt på s.48 i planprogrammet visar tydligt att betydande påverkan på miljön sker, och att åtgärderna inte är i paritet med den påverkan som sker. En stor del av planprogrammet vigs i nuläget åt industrier. Dessa kommer få ta ansvar för att inte påverka miljön, men de kommer ändå göra det mer än exempelvis en lagerlokal. Trafiken, och framförallt den tunga trafiken kommer också öka markant i området som ni påpekar på s.22, samtidigt som träd plockas ner och naturområden som tar hand om växthusgaser försvinner.

Kommentarer:

En eventuell planläggning för industri (J) innebär inte att det med automatik kommer etableras en tillverkningsindustri inom delområdet. Mot bakgrund av Logpoint/Torsviks inriktning mot främst logistik och lager, samt närheten till järnväg och en eventuell ny kombiterminal, kan det komma att etableras denna typ av verksamhet även inom J-område, även om en detaljplan med användningen J tillåter även mer störande funktioner.

Ni skriver att det är viktigt att kollektivtrafiken fungerar och att det ska finnas bostadsområden på cykelavstånd. Samtidigt är det inget som säger att boende i området kommer arbeta på industrierna, och ni avsätter drygt 55% av området till vägar och parkeringsplatser (se s.15), vilket innebär att ni förväntar er både tung trafik till verksamheterna och pendeltrafik. Ni är också på s.36 tydliga med riskerna att boende i Målö ängar kommer ha långt till kollektivtrafiken, och att den stora skillnaden i tid gör det troligt att de ändå tar bilen. Ni pekar alltså själva på en hel del tydlig påverkan på miljön. Utöver detta föreslår ni att kombiterminalen kan minska transport över vägar, och detta stämmer säkert nationellt sett, men vad beträffar området kommer trafiken snarare öka eftersom lastbilarna som annars skulle kört till sin destination via andra vägnät nu samlas i området. I ert planprogram finns trots denna tydliga påverkan inga undersökningar om ökning av partikelhalten i luften. En sådan ökning stängs inte ute av buffertbyggnader, men kommer vara skadlig för boende i området. Detta borde ni alltså se över innan planprogrammet kan antas.

Kommentarer:

Luftkvaliteten längs kommunens gator och vägar är kartlagd och ingen av de berörda gatorna ligger i närheten av att överskrida gällande gränsvärden. Även när trafiken ökar i takt med att området byggs ut bedöms inte gränsvärden för luftkvalitet överskridas.

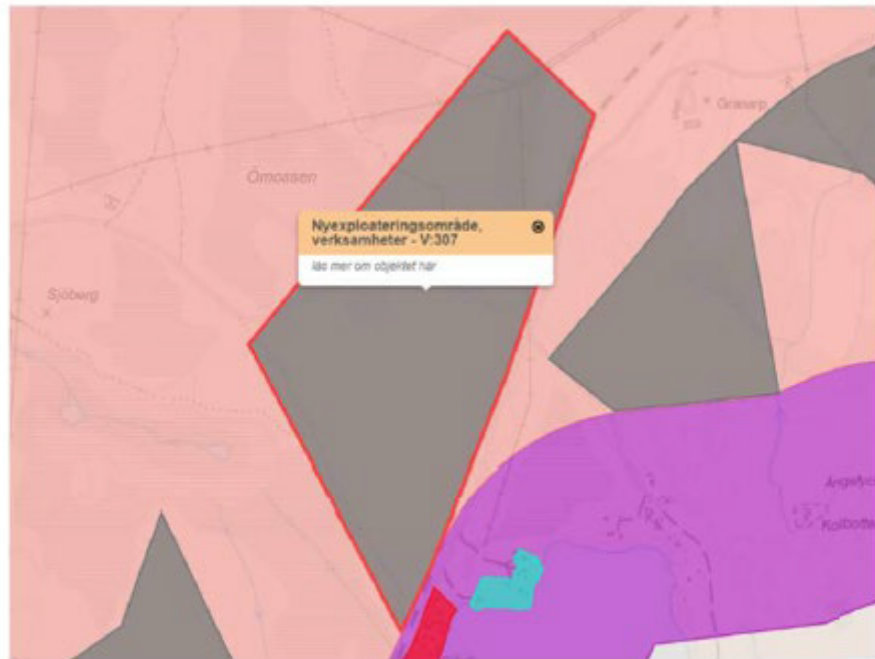
Sammanfattningsvis känner många invånare en betydande oro över planprogrammets utförande, men det skulle vara möjligt för er att minska exploateringsgraden för att tillvarata natur och bygga upp buffertzoner även mot bostäder utanför planprogrammets område och på så vis jämka behovet av exploatering med att se till befintliga invånares välmående.

Kommentarer:

Exploateringsgraden har minskats efter genomfört samråd, främst avseende jordbruksmark, men justeringar har även skett avseende naturvärden, främst genom att det genomgående gröna stråket i söder har flyttats längre mot nordväst. Se illustration.

48 Prästlönetillgångar (PLT) i Växjö stift

Vi yrkar att hela den del av fastigheten Granarp 1:1 som i Översiktsplan 2016/2017 är utpekad som verksamhetsmark (V307), inkluderas i planprogrammet. Att utesluta området från planarbetet strider mot angivet syfte: "...att skapa en helhetsbild och översikt av lämplig byggnation och omvandling av området...".

Figur 1 Torsvik V307- ÖP 2016/2017

Kommentarer:

Planområdet är redan geografiskt mycket omfattande och kommer troligen när det gäller Målön att inledningsvis planläggas i dess nordöstra del med närhet till befintlig infrastruktur. Att delar av områden redovisade i gällande översiktsplan hamnar utanför programområdet innebär inte ett ställningstagande för eller emot en framtida exploatering även av dessa områden. I pågående arbete med Utbyggnadsstrategi 200 000 ingår områden väster om järnvägen söder om program-området. En framtida anslutning till dessa områden söderut antyds också på kartan på sidan 9 i planprogrammet.

Vi yrkar att planprogrammets föreslagna förläggning av "gröna korridorer" korrigeras i samråd med expertis hos berörda markägare. Planprogrammets geografiska avgränsningar har inneburit otillräcklig hänsyn till naturvärden, faktiska markförhållanden samt angränsande områden redan undantagna från exploatering.

Kommentarer:

Planprogrammet är till sin natur översiktligt. Efter programsamrådet sammanställs inkomna synpunkter. Justeringar av gräns mellan kvartersmark och naturmark har gjorts inför stadsbyggnadsnämndens beslut om godkännande av planprogrammet, och kan även komma att göras i arbetet med kommande detaljplaner.

Vi yrkar att planprogramområdet utökas söderut så att det inkluderar all fastmark i ned till Suttersjöarna. Detta gäller för såväl Granarp 1:1 som fastigheter längre västerut. Genom att utöka planområdet ökar såväl mängden utvecklingsbar verksamhetsmark som möjligheter att utforma in funktionella "gröna korridorer".

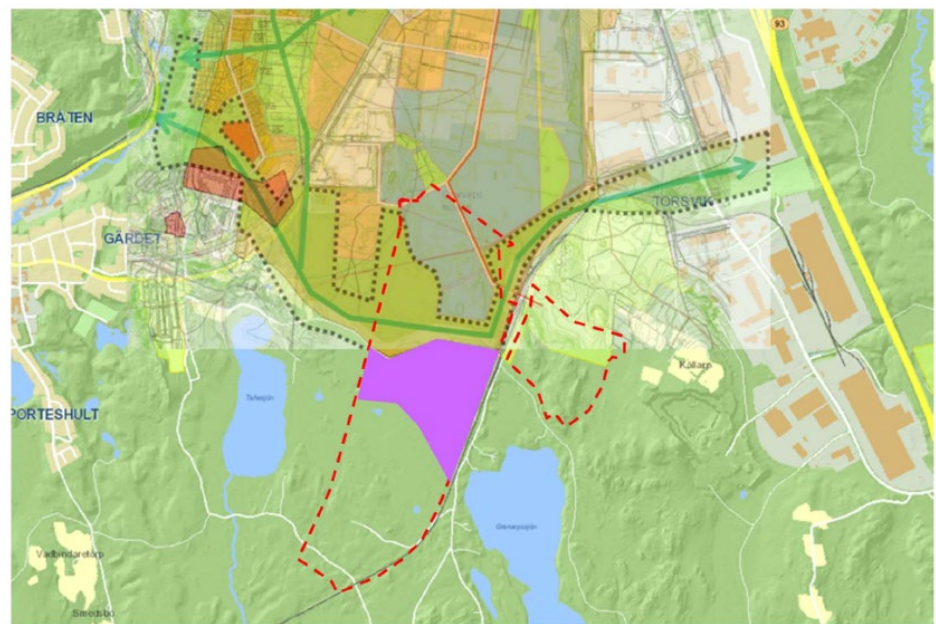
Kommentarer:

Att delar av områden redovisade i gällande översiktsplan hamnar utanför programområdet innebär inte ett ställningstagande för eller emot en framtida exploatering även av dessa områden. I pågående arbete med Utbyggnadsstrategi 200 000 ingår områden väster om järnvägen söder

om programområdet. En framtida anslutning till dessa områden söderut antyds också på kartan på sidan 9 i planprogrammet. Exploateringsgraden har minskats efter genomfört samråd, främst avseende jordbruksmark, men justeringar har även skett avseende naturvärden, främst genom att det genomgående gröna stråket i söder har flyttats längre mot nordväst. Se reviderad programkarta daterad 220112.

Det är ett samhällsintresse att Jönköpings befintliga verksamhetsområden får goda möjligheter att utvecklas. För Torsvik finns utmärkta förutsättningar för ytterligare utvidgning såväl inom Granarp i väster som öster om E4. Området mellan Granarpsjön och Planområdet Målön har hög andel fastmark med funktionellt läge nära den nya planerade kombiterminalen.

Vi har mycket svårt att se rationella skäl att planprogrammet exkluderar enda angränsande område som i såväl gällande, som i förslaget till ny översiktsplan utpekats som lämplig för verksamheter. Området, som utgör del av Granarp 1:1, är markerat i lila färg på kartan i figur 2 nedan.

Figur 2 Del av Granarp 1:1 med förslaget Verksamhetsområde enligt Plankarta Utbyggnadsstrategi 200 000

I all planering bör hänsyn tas till förutsättningar inom såväl det aktuella planområdet som omgivning. Särskilt vid upprättande av "gröna korridorer" är det avgörande att ta hänsyn till en större geografi. Lika viktigt är att undvika samhälls- och företagsekonomiska sub-optimeringar, genom att balansera såväl naturvärden som tekniska förhållanden. Det är uppenbart att planprogrammets brister i detta avseende. Förslaget har inte anpassats efter närliggande avsättningar för naturvärden och rörligt friluftsliv. Fastmark reserveras för gröna korridoren medan verksamhetsområden förläggs på mäktiga torvskikt.

Vid lokalisering av "gröna korridorer" bör i första hand områden redan undantagna från exploatering i anslutning till Granarpsjön inkluderas. Vidare kan naturvårdsavsättningar med fördel styras mot områden med sämre tekniska markförhållanden som torv- och våtmarker, vilka ofta äger högst naturvärden. Att i all planering låta markförhållanden och befintlig infrastruktur styra markanvändningen är god hushållning. PLT vill bidra till samhällsbyggandet och ser fram mot att delta aktivt i det fortsatta planarbetet.

Kommentarer:

Vid utformningen av planprogrammet har befintliga naturvärden och ytor lämpliga för hantering av stora regnmängder varit viktiga att undanta från exploatering. Dessa ytor omfattar både torvmark och fast mark. De ytor som föreslås som kvartersmark i planprogrammet ska betraktas som maximal exploatering. På grund av främst grundläggningsförhållanden kan ytterligare ytor komma att undantas från exploatering.

49

Please know that I completely understand the need to develop and expand the region to accommodate a growing Jönköping population. In the short 5 years I've been living in Taberg and working in Jönköping, I've seen the changes and growth myself first hand.

First and foremost, following the meeting on the 9th of June, I became concerned about the planned development of the area in the current proposal. From my perspective the proposed development would destroy the small forest "haven" if-you-will and buffer to the existing "industriområde/verksamhetsområde". I heard talk of, for example, saving certain green spaces and lanes for preserving the forest feel and an area for animals to pass through, but I fail to see how it could accomplish this. What is considered a definition of green anyway? Målövallen is an oversized sandbox! How could this possibly be considered a green space?

Let me also point out that the current "verksamhetsområde" next to the Målön Skola, is unsightly and noisy. I live in Ryavägen in Tahe and on a weekday you can easily hear the noise!!

Here is a list of items I would like to see re-considered, 1 being most important to me:

"Verksamhetsområde" 9 and 15 be kept as untouched green/forest spaces, maintaining a proper buffer from industry

"Industriområde" 14 and 16 converted to "verksamhetsområden" to maintain the buffer from heavy industry

"Skola" 7 possibly moved to 8 allowing for the forest to circle behind the school, making a great space for kids both for play and education

"Bostäder" 6 shortened, removing at least a portion of the area planned between 7 and 9

I hope my suggestions will be considered since the forest here plays a huge role in the lives of the people currently living in this area and anyone coming to live here in the future. It gives the area its charm and serves as a buffer from the industry in Torsvik and would be a shame to lose.

Kommentarer:

Målövallen är tänkt att omfatta en zon med befintliga träd runt omkring då de är en viktig del av upplevelsen av platsen.

Att flytta skolan från 7 till 8 skulle göra att den hamnar för nära befintlig industri i Målön och kommer att utsätta skolan för trafikbuller från Tahevägen.

Förslagen kommer dock att beaktas i den kommande detaljplaneprocessen

(The Målövalle site is intended to include a zone with existing trees around it as they are an important part of the experience of the site.

Moving the school from 7 to 8 makes the location too close to existing industry in Målön and will expose the school to traffic noise from Tahevägen. However, the suggestions will be taken into account in the coming detailed planning process.)

50

I would like to express my concerns for the plans for the Målön area as presented to us recently, see Figure 1. I have attended the online meeting and looked carefully at the presented presentation as well as at the documentation that we received at home.

Five years ago, I moved from the highly populated Netherlands to Sweden which is well-known for its nature. The village Taberg and Norrahammar are created as pleasant living spaces surrounded by large and rough nature areas. I understand that the population of Jönköping is growing, but it also means that areas for recreation and access to nature need to be carefully protected.

Access to natural light and nature are very important for human well-being and restoration. Our 24-hour economy with busy jobs that are often executed in indoor environments make it more important than ever to provide people with opportunities for access to real nature for leisure and restoration.

My largest concern with the presented Målön plan is the fact that the proposal cuts the entire area in several parts that are dedicated 'industrial', semi-industrial, and 'green' zones and destroys the natural feeling. Simultaneously, it demolishes the small little habit for certain wildlife that is currently still roaming and flying around the area (moose, deer, hare, birds, etc.). I do not believe that animals like moose and deer will obediently follow the small little green arrows on the map where they must cross multiple roads or playground and come very close to residential areas.

Figure 1. Presented plan Målön

AS I KNOW IT IS EASIER TO PROVIDE CRITICS RATHER THAN SOLUTIONS, I HAVE TRIED TO MOTIVATE MY ARGUMENTS AND PROVIDE SUGGESTIONS USING AN ADAPTED MAP, SEE FIGURE 2.

Specifically, areas numbered as 3, 8, 9 and 15 all split a 'green' area in such a way that the quality of the nature is seriously reduced to, in the most positive way, a bit of a park-ish area or green-surrounding area and I foresee that, in the future, this reduced quality will lead to the decision to completely transform the area into (semi-)industrial or residential areas. My suggestion is to move or remove the areas 3, 8, 9, 15 and the long, large part of area 6.

The presentation mentioned that the area 'Målönvallen' will be kept as it is currently in use for activities like grilling sausages and scouting like games. The area will be connected to the newly to be built school. However, the area itself is a large open area with sand and grass and will only keep its values when surrounded by open forest areas, where people pick blue-berries and mushrooms in the fall. Preserving only the area itself means persevering grass and sand. My suggestion is to preserve the entire area including its surrounding open forest and move the school area (7) to an area closer to the residential area. This way two wide natural areas will remain: area A with a character of leisure in combination with living habitat for animals and area B with an even more rough character.

Moving the school to the boundary of the residential area and nature provides the benefit of high accessibility for pupils and parents while, at the same time, the children can have access to nature while learning. Access to nature has beneficial effects for people health, well-being and productivity. Besides, the pupils have the opportunity to play in the woods during breaks and fritids.

Since area 3 seems like an island in the green area, my suggestion would be to connect it to the planned residential area. The suggested reuse of the area where currently the ice-rink is located, seems a good suggestion to

me and my suggestion is to enlarge the entire area 1 for residential use. The same applies for area 4 and maybe even area 9. The link to nature for the areas 1, 2, 4, and 5 is to the west.

Areas 3 and 6 will be surrounded by a residential road and my suggestion is that this road needs to be accessible for a bus service (loop). The bus service will connect to area 1 (elderly) as well as area 7 (pupils). Additionally, walk/bike path will go along the border between residential area and nature, surrounding the school and connects Norrahammar with Tahevägen/Taberg (dotted line in Figure 2, already in place).

I suggest that the area where the current Tahe-skolan is located will be (re-)used as semi-industrial area.

Last but not least, I personally was not convinced that the area where currently the försöksgård is (largely craving much maintenance!) will be a high-quality area when surrounded by a road and (heavy) industry. My suggestion is to move the minnsten to the Mälönvallen area and add information boards about the area there and use the försöksgård-area for semi-industry (not indicated in Figure 2).

Figure 2. My suggested changes implemented.

Please, carefully reconsider the currently value of the area and its meaning for the people in the near vicinity. Access to nature in its purest way is important for human health and well-being, especially these days.

As shown, I understand the (unfortunate) need of expanding residential and industrial areas around Jönköping, but I hope this can be done in a slightly better balance with nature while at the same time (additionally) optimising human well-being opportunities.

Kommentarer:

Målö ängar är tänkt som en länk mellan bostadsområdena i söder och i norr. Gällande översiktsplan från 2016 redovisar detta. Med den nya skolan följer ett akut behov att åstadkomma en säker skolväg för barn i angränsande områden. Även för en del av brukarna av 9 km-spåret kommer det kännas säkrare med människor som bor i närheten än på långt avstånd. För detta ändamål har gröna korridorer och andra gröna ytor exkluderats från exploatering. Målövallen avses omges av en zon med befintliga träd eftersom de är en viktig del i hur platsen upplevs. Område 3 är omgivet av höga naturvärden, särskilt i väster, och redovisas därför som en ö på krönet av befintliga låga kullar.

Det befintliga industriområdet Mälön är exkluderat eftersom det redan är planlagt för industriändamål.

Förslagen kommer dock att beaktas i kommande detaljplanearbete.

(Målö ängar is intended as a connecting link between the built upp areas in the south and the north. The existing översiktsplan from 2016 illustrates this. With the planned new school there is also an urgent need to create a safe route for school children from the surrounding areas. Also for some users of the 9 km running track it will feel safer with people living nearby than in the far distance. With that in mind green corridors and other green areas has been excluded from exploitation. The Målövallen site is intended to include a zone with existing trees around it as they are an important part of the experience of the site. Area 3 is surrounded by valuable nature, especially to the west, and is therefore presented as an island on top of the existing low hills.

The existing Mälön industrial area is left as it is already covered with a detailed plan allowing industrial use.

However the suggestions will be taken into account in the further development of the planprogram and in the coming detailed planning process.)

Sammanfattning

Inkomna synpunkter har främst berört naturmarken inom Målö ängar och dess värde för friluftsliv och välbefinnande, jordbruksmarken kring försöksgården, samt trafikfrågor, där särskilt situationen vid Smedjehov uppmärksammats.

Avsaknad av vissa länkar i cykelvägnätet har uppmärksammats. Planprogrammet har dock inte den detaljeringsgrad att mindre gator och cykelvägar redovisats, utan får studeras i kommande detaljplaneskede. Generellt ska cykelväg anläggas längs alla större gator och en säker cykelväg till och från den nya skolan åstadkommas både från Taberg och från Flahult.

Avseende exploateringsgrad förekommer både förespråkare av en hög exploateringsgrad och därmed möjlighet att spara mer av naturmarken vid likartat antal bostäder, och förespråkare av en låg exploateringsgrad, vilket är mer ytkrävande.

Programkartan har reviderats avseende följande delar:

Målön

En större del av jordbruksmarken runt försöksgården utgår och kan därmed brukas vidare. Delområde 10, 11, 12 och nordöstra delen av 13 utgår.

Den västliga väganslutningen mot Tahevägen har därmed utgått.

Den nordsydliga matargatan genom Målön har givits en annorlunda sträckning i syfte att möjliggöra större sammanhängande fastigheter. Delområde 17 har därmed förändrats och delats upp i tre delar.

Det östvästliga grönstråket har anpassats till befintliga naturvärden och delområde 16 har därmed delats i en nordlig och en sydlig del. Detta underlättar även en fortsatt exploatering söder om programområdet i enlighet med gällande översiktsplan och samrådsversionen av utbyggnadsstrategin.

Placeringen av dagvattenanläggningar har justerats både till placering och area. Ytorna kan dock i kommande detaljplaneskede komma att justeras när en mer detaljerad dagvattenutredning genomförs.

Delområde 15 har anpassats till naturvärden i öster och har istället utökats mot väster och söder.

Målö ängar

Inom Målö ängar har delområde 3 anpassats till friluftsliv, topografi och naturvärden och därmed minskat i yta.

Delområde 8 har delats och här föreslås nu även inslag av bostäder i dess västra del närmast naturmarken.

En eventuell alternativ väganslutning mot Torparevägen i norr kommer att studeras vidare i syfte att avlasta området kring Smedjehov.

Målö ängar kommer inför detaljplaneskedet prövas för en större andel friliggande villor än i samrådsversionen. Detta innebär att uppskattade antal bostäder kommer att bli betydligt lägre. Särskilt om bostäder vid Smedjehov ersätts med ett äldreboende.

För övrigt har mindre justeringar gjorts i syfte att anpassa Mälö ängar ytterligare till naturvärden och motion/friluftsliv genom avstånd mellan kvartersmark och naturvärden och viktiga befintliga stigar.

Förslag till beslut

Med de justeringar av programkartan som redovisats ovan och i reviderad programkarta daterad 2022-01.12 bedömer stadsbyggnadskontoret att planprogrammet kan godkännas och utgöra underlag till kommande detaljplaner.

Stadsbyggnadskontoret

Liselott Johansson
Planchef

Mats Davidsson
Planarkitekt